

Käsikirja

eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn soveltamiseen

eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä 11 päivänä heinäkuuta 2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 861/2007 mukaisesti

Oikeus- ja
kuluttaja-asiat

Sisällysluettelo

1. Johdanto	6
1.1. Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn tavoite ja tarkoitus	7
1.2. Yleistä taustaa	7
1.3. Ehdotuksen historiallinen ja poliittinen tausta	9
1.3.1. Konferenssi Down Hallissa	9
1.3.2. Poliittinen tausta	10
1.4. Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn kehittäminen	10
1.4.1. Ensimmäiset vaiheet kohti ehdotuksen tekemistä	10
1.4.2. Neuvottelut ja kuusi periaatetta	11
1.4.3. Muutettu eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava asetusta – yleiskatsaus	12
1.5. EU:n siviilioikeuden kehitys ja suhde muihin säädöksiin	13
1.5.1. Uusien säädösten kehittäminen ja eksekviivimenettelyn poistaminen	13
1.5.2. Vuorovaikutus muiden säädösten kanssa – eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annettu asetusta ja uudelleenlaadittu Bryssel I -asetus	13
1.5.3. Eurooppalainen vaihtoehtoinen riidanratkaisumekanismi (ADR) ja verkkovälitteinen riidanratkaisumekanismi (ODR)	14
2. Eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely: soveltamisala	16
2.1. Asetuksen aineellinen soveltamisala	17
2.1.1. Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn rahamääräinen yläraja	17
2.1.2. Vaatimuksen kohde – rahamääräinen ja muu kuin rahamääräinen vaatimus	17
2.1.3. Vaatimuksen kohde – pois suljetut asiat	18
2.1.4. Vaatimuksen kohde – soveltamisalaan kuuluvat asiat	19
2.1.5. Siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat – Euroopan unionin tuomioistuimen tulkinta	20
2.2. Asetuksen alueellinen soveltamisala	24
2.2.1. Yleinen alueellinen soveltamisala	24
2.2.2. Rajat ylittävät asiat	24
2.3. Ajallinen sovellettavuus	25
2.4. Suhde muihin EU:n säädöksiin	25
2.4.1. Uudelleenlaadittu Bryssel I -asetus	25

2.4.2. Asiakirjojen tiedoksiannosta ja todisteiden vastaanottamisesta annetut asetukset	26
2.4.3. Eurooppalaisesta täytäntönnäpönerusteesta ja eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetut asetukset	26
2.4.4. Muut EU:n säädökset	28
2.5. Suhde kansalliseen lainsäädäntöön	28
2.5.1. Oikeudenkäyntimenettelyä koskeva kansallinen lainsäädäntö	28
2.6. Kansallinen aineellinen lainsäädäntö	29
3. Menettelyn aloittaminen	30
3.1. Menettelyn aloittaminen ja käytännön apu	31
3.2. Toimivaltainen tuomioistuin	31
3.2.1. Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat EU:n säännöt – uudelleenlaadittu Bryssel I asetus	31
3.2.2. Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat paikalliset tai ”kansalliset” säännöt	34
3.3. Vaatuslomakkeen käyttäminen	34
3.3.1. Vaatusuksen arviointi	34
3.3.2. Koron käsittely	35
3.4. Vaatusuksen vireillepanosta aiheutuvat kulut	35
3.5. Vaatuslomakkeen liitteet	35
3.6. Vaatusuksen lähettäminen tuomioistuimelle	36
3.7. Kieli	36
3.8. Tuomioistuimessa tehdyt sovinnot	36
4. Menettely sen jälkeen, kun tuomioistuin on vastaanottanut vaatusuksen	38
4.1. Kantaja oikaisee tai täydentää vaatuslomaketta	39
4.1.1. Tuomioistuin tarkastaa vaatuslomakkeen	39
4.1.2. Tuomioistuin ilmoittaa kantajalle, jos vaatus ei kuulu eurooppalaisen vähäisiin vaatusuksiin sovellettavan menettelyn soveltamisalaan	39
4.1.3. Kantajaa pyydetään täydentämään tai oikaisemaan vaatuslomaketta	39
4.2. Vaatuslomakkeen lähettäminen vastaajalle	40
4.2.1. Tuomioistuin lähettää jäljennöksen lomakkeesta A ja lomakkeen C	40
4.2.2. Määräaika	40
4.2.3. Tiedoksiantotavat	40
4.3. Mitä vastaaja voi tehdä saatuaan vaatuslomakkeen	43
4.4. Vaatus tai vastavaatus ylittää ylärajan	44

4.5. Vastavaatimus	44
4.6. Määräajat	45
4.7. Kieli	45
5. Tosiseikkojen selvittäminen	46
5.1. Tuomioistuimen tehtävät riitaisissa asioissa	47
5.1.1. Tosiseikat selvitetään tuomioistuimen aloitteesta	47
5.1.2. Tuomioistuin määrittää todistelutavat ja todisteiden luonteen	47
5.2. Lisätiedot kantajalta ja vastaajalta	47
5.3. Tuomioistuin päättää suullisen käsittelyn järjestämisestä	48
5.3.1. Tuomioistuin järjestää suullisen käsittelyn vain tarvittaessa	48
5.3.2. Tuomioistuin voi evätä suullisen käsittelyn	48
5.4. Todistelun vastaanottaminen	49
5.5. Tieto- ja viestintätekniikan käyttö suullisissa käsittelyissä ja todisteiden vastaanottaminen	49
5.6. Tuomioistuimen tehtävät	50
5.6.1. Tuomioistuin määrittää menettelyn	50
5.6.2. Tuomioistuin tiedottaa asianosaisille menettelyllisistä kysymyksistä	50
5.6.3. Määräajat	51
6. Tuomio	52
6.1. Tuomion antaminen	53
6.1.1. Yksipuolinen tuomio – yleistä	53
6.1.2. Yksipuolinen tuomio – vastavaatimus	53
6.2. Tuomio kaikkien tietojen saamisen ja todisteiden vastaanottamisen jälkeen	53
6.2.1. Ilman suullista käsittelyä	53
6.2.2. Suullisen käsittelyn jälkeen	53
6.3. Tuomion muoto, sisältö ja tiedoksianto	54
6.3.1. Tuomio annettava tiedoksi asianosaisille kirjallisesti	54
6.3.2. Tuomion kieli tiedoksiantoa varten	54
6.3.3. Tuomion tiedoksianto asianosaisille	55
6.4. Kulut	55
7. Tuomion uudelleen tutkiminen ja muutoksenhaku	56
7.1. Tuomion uudelleen tutkiminen eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä	57

7.1.1. Tuomion uudelleen tutkimisen perusteet	57
7.1.2. Tuomion uudelleen tutkimisen seuraus	58
7.2. Muutoksenhaku	58
7.3. Oikeudellinen edustus tuomion uudelleen tutkimisessä ja muutoksenhakumenettelyssä	58
8. Tuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano	60
8.1. Tuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano – yleisperiaatteet	61
8.1.1. Eksekvatuurimenettelyn poistaminen	61
8.1.2. Täytäntöönpanomenettely – sovellettava laki	61
8.2. Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn vaatimukset – täytäntöönpanomenettely	61
8.3. Tuomiosta annettavan todistuksen käyttö	62
8.3.1. Lomake D	62
8.3.2. Todistuksen kieli	62
8.4. Täytäntöönpanon epääminen ja täytäntöönpanon rajoittaminen	63
8.4.1. Täytäntöönpanon epääminen poikkeuksellisissa olosuhteissa	63
8.4.2. Menettely täytäntöönpanon vastustamiseksi	63
8.4.3. Täytäntöönpanon keskeyttäminen tai rajoittaminen	63
8.5. Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annetun tuomion täytäntöönpano	64
8.5.1. Täytäntöönpanovaiheet	64
8.5.2. Täytäntöönpanoviranomaiset ja -virastot	64
8.5.3. Kielikysymykset – käytännön vaikutukset täytäntöönpanoon	64
8.6. Tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen täytäntöönpano	65
9. Loppuhuomautuksia	66
9.1. Oikeudellinen edustus	67
9.1.1. Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä asianajajan käyttäminen ei ole välttämätöntä	67
9.1.2. Asianajajan käyttämisestä aiheutuvat kulut	67
9.2. Tiedottaminen ja avustaminen	67
9.2.1. Tiedottaminen – yleistä	67
9.2.2. Asianosaisille tiedottaminen ja heille annettava apu	68
9.3. Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn uudelleentarkastelu	69
Lähdeaineisto ja linkit	70

1

LUKU YKSI

Johdanto

1.1. Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn tavoite ja tarkoitus

Euroopan unionissa on asetettu tavoitteiksi varmistaa oikeussuojan saatavuus ja pyrkiä luomaan vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue. Näihin tavoitteisiin liittyvän eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn keskeisenä tavoitteena on yksinkertaistaa ja nopeuttaa vähäisiä vaatimuksia koskevia oikeudenkäyntejä rajat ylittävissä asioissa EU:n sisällä ja siten vähentää oikeudenkäyntikuluja (katso 1 artikla sekä johdanto-osan 1, 7, 8 ja 36 kappaleet).

Tätä varten menettelyssä korostetaan tarvetta toteuttaa oikeudenkäynti suhteellisen yksinkertaisesti ja erityisesti sitä, että menettelyssä olisi käytettävä pääasiassa asetuksen liitteenä olevia vakiolomakkeita. Lisäksi tuomioistuimen asemaa prosessissa on merkittävästi vahvistettu, jotta se voi hallita asian käsittelyn etenemistä ja määrittää vaatimukseen liittyvät asianosaisten väliset riitakysymykset. Sen ansiosta asianosaiset voivat käyttää menettelyä tarvitsematta oikeudellista neuvontaa, johon liittyy väistämättä kuluja. Jäsenvaltioiden on taattava asianosaisille käytännön apua (11 artikla), mikä auttaa näitä selviytymään menettelystä ilman oikeusapua. Euroopan oikeusportaalissa on erityinen eurooppalaiselle vähäisiin vaatimuksiin sovellettavalle menettelylle omistettu osio, josta löytyvät vakiolomakkeet sekä jäsenvaltioiden 25 artiklan mukaisesti toimittamat tiedot. Tuomio on

täytäntöönpanokelpoinen muissa jäsenvaltioissa ilman välivaiheen menettelyä tuomion tunnustamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi (ns. ”eksekvatuurimenettely”).

Menettelyä voivat käyttää paitsi yksilöt tai kuluttajaryhmät, joille se saattaa sopia erityisen hyvin, sekä myös yritykset – etenkin pienet ja keski-suuret –, jotka osana liiketoimintaansa joutuvat tekemisiin rajat ylittävien riita-asioiden kanssa. Jotta menettelyn nopeutta koskeva tavoite voidaan saavuttaa, menettelyn eri vaiheissa on noudatettava säädettyjä määräaikoja. Myös kulujen rajoittaminen on tärkeä tavoite, ja tuomioistuimen tehtävänä on varmistaa, että kulut, jotka se määrää korvattaviksi, eivät ole kohtuuttomia suhteessa vaatimuksen arvoon.

1.2. Yleistä taustaa

Siviilioikeusjärjestelmässä on havaittu jatkuvasti merkittäviä ongelmakohtia arvoltaan vähäisten vaatimusten alalla, varsinkin kun on kyse yksittäisten henkilöiden liikeyrityksiin tai muihin henkilöihin kohdistamista vaatimuksista, joissa uhrattava aika, työ ja kulut voivat olla usein täysin suhteettomia vaatimuksen arvoon nähden. Ongelma koskee erityisesti tavallisten kansalaisten oikeussuojan saatavuutta ja oikeussuojakeinojen käyttöä siten, että heidän ei tarvitsisi kuluttaa suuria summia rahaa oikeudelliseen neuvontaan.

Tämän takia useimmissa EU:n jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmissä on laadittu erityisiä menettelyjä, joita luonnehtivat pyrkimykset

yksinkertaistaa oikeudenkäyntiä, vähentää kuluja ja nopeuttaa henkilöiden tai pienyritysten tällaisten vaatimusten ratkaisemista.⁽¹⁾ Monissa näistä menettelyistä on useita yhteisiä piirteitä, kuten korvattavien kulujen rajoittaminen, asianajajien puuttuminen, todistelusääntöjen yksinkertaistaminen ja yleensä se, että tuomioistuimilla on enemmän vastuuta asioiden hallinnasta ja siitä, että ratkaisu saadaan nopeasti joko tuomiolla tai asianosaisten sopimuksella.

Tällaisiin aloitteisiin kansallisissa oikeusjärjestelmissä johtaneet syyt ovat sitäkin olennaisempia, kun arvoltaan vähäisiä vaatimuksia esitetään EU:n jäsenvaltioiden rajojen yli, koska tällaisiin tilanteisiin liittyy lisäongelmia: ulkomaisten tuomioistuinten soveltamaa lakia ja menettelyjä ei tunneta ja joudutaan toimimaan eri kielillä. Tämän vuoksi on luotu eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely (kohta 1.3) sekä EU-tason vaihtoehtoinen riidanratkaisumekanismi (ADR) ja verkkovälitteinen riidanratkaisumekanismi (ODR), johon sisältyy myös verkkovälitteinen riidanratkaisusivusto (kohta 1.5.3).

⁽¹⁾ Kansallisten vähäisiin vaatimuksiin sovellettavien menettelyjen tyypillisiä piirteitä on kuvattu vihreässä kirjassa KOM(2002) 746 lopullinen. Katso jäljempänä kohta 1.4.1 ja alaviite 8.

1.3. Ehdotuksen historiallinen ja poliittinen tausta

1.3.1. Konferenssi Down Hallissa⁽²⁾

Kun otetaan huomioon edellisessä kappaleessa esitetyt ongelmat, oli loogista ryhtyä pikaisesti tutkimaan, voidaanko EU:n tasolla perustaa erityinen menettely kuluttajien vaatimusten ja arvoltaan vähäisten vaatimusten käsittelyä varten. Keskusteluja mahdollisuudesta perustaa Euroopan laajuisen menettely kuluttajavaatimusten ja muiden arvoltaan vähäisten vaatimusten käsittelyä varten käytiin Englannissa Yhdistyneen kuningaskunnan puheenjohtajakaudella alkuvuodesta 1998.

Konferenssiin osallistui merkittävä määrä asiantuntijoita EY:n eri jäsenvaltioista sekä EY:n toimielinten edustajia. Siellä kuultiin esityksiä erityyppisistä menettelyistä Euroopassa ja sen ulkopuolella⁽³⁾. Konferenssissa päästiin yleiseen yhteisymmärrykseen siitä, että erityisen eurooppalaisen menettelyn kehittäminen

kuluttajavaatimuksia ja muita arvoltaan vähäisiä vaatimuksia varten voisi olla hyödyksi riita-asioiden oikeudenkäynneissä EY:ssä erityisesti, kun otetaan huomioon henkilöiden lisääntynyt liikkuvuus ja rajat ylittävä kauppa sekä ilmeiset vaikeudet, joita henkilöillä ja pienyrityksillä on yrittää saada tällaisia vaatimuksia koskevaa oikeussuojaa.

⁽²⁾ Konferenssi pidettiin Down Hallissa (Hatfield Heath, Hertfordshire) 22. ja 23.6.1998. Viittaus konferenssiin ja siitä laadittuun selvitykseen löytyy vihreän kirjan sivuilta 59 ja 60 sekä alaviitteestä 185.

⁽³⁾ Valtuuskuntien jäsenet olivat esimerkiksi kiinnostuneita kuulemaan Singaporessa käytetystä vähäisten vaatimusten verkkopohjaisesta menettelystä sekä Lissabonissa käytetystä vähäisten kuluttajavaatimusten menettelystä, jota käytettiin myös eräissä Portugalin ja Espanjan rajan ylittävissä vaatimuksissa.

1.3.2. Poliittinen tausta

Sen jälkeen, kun Amsterdamin sopimus tuli voimaan, annettiin joukko poliittisia julkilausumia, joista tärkein sisältyy Tampereen huippukokouksen päätelmiin. Se oli ensimmäinen tilaisuus, jossa EY:n hallitusten päämiehet tapasivat keskustellakseen oikeusasioista.⁽⁴⁾ Tätä seurasi Tampereen päätelmien toteuttamiseksi laadittu toimenpideohjelma⁽⁵⁾, ja sama toistettiin myöhemmin Haagin ohjelmassa⁽⁶⁾.

1.4. Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn kehittäminen

1.4.1. Ensimmäiset vaiheet kohti ehdotuksen tekemistä

Euroopan komission aloitteesta laadittiin vuonna 2000 kyselylomake, jolla pyrittiin selvittämään vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn senhetkinen saatavuus EY:n jäsenvaltioissa.⁽⁷⁾ Tämän jälkeen julkaistiin vihreä kirja, jossa otettiin huomioon EY:n perustamissopimukseen Amsterdamin sopimuksella tehdyt muutokset ja Tampereen päätelmät. Vihreässä kirjassa tehtiin useita toimintaehdotuksia jo tehtyjen poliittisten sitoumusten täyttämiseksi. Erityisesti tuotiin esiin tarve ottaa käyttöön yksinkertaistettu menettely arvoltaan vähäisiä vaatimuksia varten, jotta tällaisia vaatimuksia ajavien oikeussuojan saatavuutta

⁽⁴⁾ Katso asetuksen johdanto-osan 4 kappale sekä päätelmien 30 ja 34 kohta, joissa vähäisiä vaatimuksia käsitellään seuraavasti (http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm): 30 kohta: "Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa vahvistamaan komission ehdotusten perusteella vähimmäisvaatimukset, joilla varmistetaan [...] erityiset yhteiset menettelysäännöt yksinkertaistettuja ja nopeutettuja rajat ylittäviä oikeudenkäyntejä varten, jotka koskevat vähäisiä kuluttaja- ja kaupallisia vaateita [...]" ja 34 kohta: "Yksityisoikeudellisissa asioissa Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota tekemään ehdotuksen siitä, kuinka voitaisiin vähentää edelleen välivaiheita, jotka ovat vielä tarpeen päätösten ja tuomioiden tunnustamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi pyynnön vastaanottavassa valtiossa. Ensi vaiheessa olisi poistettava nämä välivaiheen menettelyt omistusoikeutta koskevien vähäisten kuluttaja- ja kaupallisten riitojen osalta [...]"

⁽⁵⁾ Katso ohjelman 1.B.4 kohta (sivulla 4) sellaisena kuin se on julkaistu EY:n virallisessa lehdessä, EYVL C 12, 15.1.2001, s. 1. Katso myös asetuksen johdanto-osan 5 kappale.

⁽⁶⁾ Katso ohjelman 3.4.2 kohta (sivulla 13) sellaisena kuin se on julkaistu EU:n virallisessa lehdessä, EUVL C 53, 3.3.2005, s. 1.

⁽⁷⁾ Katso Evelyne Serverinin raportti "Des procédures de traitement judiciaire des demandes de faible importance ou non contestées dans les droits des Etats-membres de l'Union européenne", Cachan 2001, viitattu vihreän kirjan alaviitteessä 2, s. 8.

parannettaisiin. Vihreässä kirjassa käsiteltiin myös asioita, jotka liittyivät eurooppalaiseen maksamismääräysmenettelyyn⁽⁸⁾.

Komissio esitti asetusehdotuksen⁽⁹⁾ maaliskuussa 2005. Eurooppalaista maksamismääräysmenettelyä koskeva ehdotus⁽¹⁰⁾ oli tehty jo aiemmin. Vähäisistä vaatimuksista annettua asetusta on sovellettu 1.1.2009 alkaen.

1.4.2. Neuvottelut ja kuusi periaatetta

Koska poliittisesti oltiin yleisesti yhtä mieltä siitä, että oli suotavaa perustaa eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely kansallisten menettelyjen vaihtoehdoksi rajat ylittävissä asioissa, neuvotteluissa voitiin vapaasti keskittyä menettelyn asiasisältöön. Eräs vaikeasti ratkaistavista asioista oli rahamääräinen yläraja eli vastaus kysymykseen "mikä on vähäinen vaatimus?". Osa jäsenvaltioista halusi suhteellisen alhaisen ylärajan, kun taas toisissa haluttiin yläraja, joka mahdollistaisi useimpien kuluttajavaatimusten käsittelyn. Asiasta päästiin

lopulta kompromissiratkaisuun Euroopan parlamentin ja neuvoston välisissä keskusteluissa.

Neuvoston keskusteluissa ratkaiseva hetki oli se, kun oikeusministerit hyväksyivät joukon periaatteita, jotka toimivat sekä neuvottelujen että itse menettelyn perustana. Ne on esitetty ministereille marraskuussa 2005 annetussa puheenjohtajavaltion asiakirjassa⁽¹¹⁾, ja ne kuuluvat seuraavasti:

- Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn tarkoituksena on olla ensisijaisesti kirjallinen menettely – katso asetuksen 5 artiklan 1 kohta ja johdanto-osan 14 kappale.
- Suullinen käsittely on järjestettävä, mikäli tuomioistuin pitää sitä tarpeellisena.
- Nopeutetun ja tehokkaan menettelyn varmistamiseksi menettelyn tietyille vaiheille olisi asetettava määräajat.
- Uudenaikaisen viestintätekniikan käyttöä olisi edistettävä, jotta suullisia käsittelyjä ja todisteiden vastaanottamista voidaan helpottaa – katso asetuksen 8 artikla ja 9 artiklan 1 kohta.

⁽⁸⁾ Vihreä kirja KOM(2002) 746 lopullinen, julkaistu 20.12.2002. Vihreään kirjaan viitataan asetuksen johdanto-osan 6 kappaleessa.

⁽⁹⁾ KOM(2005) 87 lopullinen, julkaistu 15.3.2005.

⁽¹⁰⁾ KOM(2004) 173 lopullinen, julkaistu 25.5.2004.

⁽¹¹⁾ Puheenjohtajavaltion ilmoitus neuvostolle, asiakirja nro 15054/05, 29.11.2005, JUSTCIV 221/CODEC 1107.

- Oikeudellisen edustuksen ei pitäisi olla pakollista – katso asetuksen 10 artikla.
- Tuomioistuimen olisi varmistettava, että hävinneeltä asianosaiselta perittävät kulut ovat kohtuullisia suhteessa vaatimukseen arvoon – katso asetuksen 16 artikla.

Kuten asetustekstistä nähdään, edellisessä kappaleessa tarkoitetut periaatteet on vahvistettu, ja ne muodostavat menettelyn tärkeän perustan.

1.4.3. Muutettu eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava asetusta – yleiskatsaus

Eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä tarkistettiin vuonna 2013⁽¹²⁾. Samana vuonna Euroopan komissio julkaisi kertomuksensa⁽¹³⁾ ja hyväksyi ehdotuksen⁽¹⁴⁾ asetuksen muuttamisesta. Merkittävimmät päätelmät olivat, että menettely oli helpottanut vähäisten vaatimusten rajat ylittävää käsittelyä EU:ssa sekä vähentänyt kustannuksia ja nopeuttanut prosessia.

⁽¹²⁾ Assessment of the socio-economic impacts of the policy options for the Future of the European Small Claims Regulation, loppukertomus, RDT-L05-2010, Deloitte, Bryssel, 19.7.2013.

⁽¹³⁾ KOM(2013) 795 lopullinen.

⁽¹⁴⁾ KOM(2013) 794 lopullinen.

Menettelyä kuitenkin hyödynnettiin vähän, mikä johtui soveltamisalan rajallisuudesta sekä siitä, ettei menettely ollut tunnettu kaikkien jäsenvaltioiden oikeuskäytännössä. Säännöissä havaittiin myös muutamia pieniä puutteita.

Vuonna 2015 hyväksyttiin asetusta N:o 2015/2421 eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen muuttamisesta. Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen muutettu versio tuli voimaan 14.7.2017. Merkittävin muutos oli rahamääräisen ylärajan nostaminen 2 000 eurosta 5 000 euroon (2 artikla). Muiden muutosten tavoitteena oli lisätä etäviestintätekniikoiden käyttöä muun muassa suullisissa käsittelyissä (8 artikla) ja parantaa todisteiden vastaanottamista (9 artikla) sekä mahdollistaa asiakirjojen tiedoksianto sähköisesti (13 artikla) ja oikeudenkäyntimaksujen etämaksu (15 a artikla).

Lisäksi muutoksilla korostettiin kirjallisen menettelyn ensisijaisuutta (5 artikla), vahvistettiin asianosaisten käytännön apua (11 artikla) sekä selkeytettiin uudelleen tutkimisen vähimmäisvaatimuksia (18 artikla). Asetukseen on lisätty uusia säännöksiä oikeudenkäyntimaksujen kohtuullisuudesta (15 a artikla), täytäntöönpanoa koskevan todistuksen kielestä (21 a artikla) ja tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen täytäntöönpanosta (23 a artikla).

Lisäksi asetuksella N:o 2015/2421 muutettiin yhtä maksamismääräysmenettelyn säännöistä⁽¹⁵⁾. Asetuksen 17 artiklassa säädetään nyt, että eurooppalaiseen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaan menettelyyn siirretään asiat, joissa maksamismääräyksestä on annettu vastine, mikäli eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely on sovellettavissa.

1.5. EU:n siviilioikeuden kehitys ja suhde muihin säädöksiin

1.5.1. Uusien säädösten kehittäminen ja eksekvatuurimenettelyn poistaminen

Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen hyväksymisen jälkeen on annettu lukuisia uusia ja muutettu olemassa olevia säädöksiä. Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen ja eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn myötä poistettiin eksekvatuurimenettely, jolla yhdessä jäsenvaltiossa annettu tuomio tunnustettiin täytäntöönpanokelpoiseksi toisessa jäsenvaltiossa. Eksekvatuurimenettely oli jo poistettu yhdellä rajat ylittävien riita-asoiden käsittelyn avainsäädöksistä – uudelleenlaaditulla Bryssel I asetuksella⁽¹⁶⁾ –, jossa ei kuitenkaan ollut vähäisten vaatimusten

ratkaisua helpottavia säännöksiä. Lisäksi uudelleenlaaditussa Bryssel I asetuksessa perusteet, joilla täytäntöönpaneva jäsenvaltio voi evätä täytäntöönpanon kansallisella menettelyllä, ovat laajemmat kuin eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä ja eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetuissa asetuksissa, mikä voi nopeuttaa täytäntöönpanoa. Käsittelee muutoksenhakua ja uudelleenlaaditun tarkastelua.

1.5.2. Vuorovaikutus muiden säädösten kanssa – eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annettu asetus ja uudelleenlaadittu Bryssel I -asetus

Tiiviimmin vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annettuun asetukseen liittyvät kaksi asetusta ovat eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annettu asetus ja uudelleenlaadittu Bryssel I asetus, joihin viitataan käsitteiden kohdassa 1.5.1. Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä ja eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä neuvoteltiin samaan aikaan, ja ne olivat ensimmäiset kaksi aidosti yhdenmukaista eurooppalaista siviilioikeuden menettelyä. Eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä sovelletaan sekä riitautettuihin että riitauttamattomiin rajat ylittäviin vaatimuksiin, joiden arvo on enintään

⁽¹⁵⁾ Asetus N:o 1896/2006.

⁽¹⁶⁾ Asetus N:o 1215/2012.

5 000 euroa, kun taas eurooppalaista maksamismääräysmenettelyä sovelletaan vain riitauttamattomiin vaatimuksiin, ja sen soveltamiselle ei ole asetettu rahamääräistä ylärajaa. Kuten käsikirjan kohdassa 1.4.3 on kuvailtu, näiden kahden säädöksen välinen suhde on määritelty eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun asetuksen 17 artiklassa, jossa viitataan eurooppalaiseen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaan menettelyyn silloin, kun maksamismääräystä vastustetaan ja mikäli vaatimus kuuluu eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn soveltamisalaan. Lisäksi oletussääntöinä sovelletaan (eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen 13 artiklan 4 kohta) eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun asetuksen asiakirjojen tiedoksiantoa koskevia erityissääntöjä. Katso lisätietoja käsikirjan kohdasta 2.4.3.

Uudelleenlaadittu Bryssel I -asetus on tärkeä määritettäessä, mikä tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään vaatimusta eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen 4 artiklan nojalla. Vaatimuslomakkeessa A viitataan kyseisen asetuksen toimivaltasääntöihin. Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen 3 artiklassa, jossa määritellään rajat ylittävät asiat, viitataan myös kyseiseen asetukseen asianosaisten kotipaikan määrittelemiseksi.

Lisäksi tietyt eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetussa asetuksessa käytetyt termit on tulkittava uudelleenlaaditun Bryssel I asetuksen mukaisesti, kuten esimerkiksi ”siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat” 2 artiklan 1 kohdan mukaisessa merkityksessä. Katso myös kohta 2.4.1.

Muut eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen soveltamisen kannalta merkittävät säädökset ovat asiakirjojen tiedoksiannosta annettu asetukset (tiedoksiantoasetus)⁽¹⁷⁾ ja todisteiden vastaanottamisesta annettu asetukset⁽¹⁸⁾, joita sovelletaan oletusarvoisesti, ellei eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä ole erityisiä sääntöjä rajat ylittävästä tiedoksiannosta tai todisteiden vastaanottamisesta. Katso myös tämän käsikirjan kohta 2.4.2.

1.5.3. Eurooppalainen vaihtoehtoinen riidanratkaisumekanismi (ADR) ja verkkovälitteinen riidanratkaisumekanismi (ODR)

Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn taustalla on EU:n siviilioikeuden yleinen tavoite mahdollistaa riita-asoiden ratkaisu parhaalla mahdollisella tavalla. Kuluttajien ja pienyritysten riita-asioissa käytettävät vaihtoehtoiset

⁽¹⁷⁾ Asetus N:o 1393/2007.

⁽¹⁸⁾ Asetus N:o 1206/2001.

riidanratkaisumekanismit (ADR), joihin myös eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely soveltuu, ovat entistä tärkeämpiä jäsenvaltioissa. Tuomioistuinten ulkopuolella tapahtuvan riidanratkaisun helpottamiseksi vuoden 2008 sovitteluasetuksessa⁽¹⁹⁾ säädetään rajat ylittävien riita-asioiden sovitteluun sovellettavista vähimmäissäännöistä. Vuonna 2013 hyväksyttiin vaihtoehtoisesta kuluttajariitojen ratkaisusta annettu direktiivi (ADR-direktiivi)⁽²⁰⁾ ja verkkovälitteisestä kuluttajariitojen ratkaisusta annettu asetus (ODR-asetus)⁽²¹⁾. Vaihtoehtoisesta kuluttajariitojen ratkaisusta annettua direktiiviä sovelletaan sekä kansallisiin että rajat ylittäviin riita-asioihin, ja se sisältää sääntöjä vaihtoehtoisista riidanratkaisuelimistä ja -menettelyistä, kuluttajille ja myyjille annettavista tiedoista sekä riidanratkaisuelimien ja nimettyjen kansallisten viranomaisten välisestä yhteistyöstä. Verkkovälitteisestä kuluttajariitojen ratkaisusta annetun asetuksen myötä on perustettu verkkovälitteinen riidanratkaisusivusto (ODR-sivusto), jonka kautta valitukset voidaan lähettää valtuutetuille kansallisille vaihtoehtoisille riidanratkaisuelimille⁽²²⁾.

⁽¹⁹⁾ Direktiivi 2008/52/EY.

⁽²⁰⁾ Direktiivi 2013/11/EY.

⁽²¹⁾ Asetus (EU) N:o 524/2013.

⁽²²⁾ Katso <http://www.odreurope.com/eu-odr-platform>.

2

LUKU KAKSI

Eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely: soveltamisala

Asetuksen soveltamisala on määritelty eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen 2 ja 3 artiklassa. Merkittävimmät seikat ovat vaatimusten rahamääräinen yläraja, asiasisältö ja rajat ylittävä luonne. Jos vaatimus ei kuulu asetuksen soveltamisalaan, tuomioistuin ilmoittaa asiasta kantajalle. Ellei kantaja peru vaatimusta, asia etenee kyseisen jäsenvaltion kansallisen menettelyn mukaisesti (4 artiklan 3 kohta).

2.1. Asetuksen aineellinen soveltamisala

Asetuksessa säädetään vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn aineellisen soveltamisalan kahdesta osatekijästä eli menettelyn mukaisesti esitettävien vaatimusten rahamääräisestä ylärajasta ja itse vaatimusten asiasisällöstä. Yleisesti vaatimukset, joiden kohde kuuluu "siviili- ja kauppaoikeudellisten" asioiden yleisen kuvauksen alaan, kuuluvat soveltamisalaan, mutta tähän kohdistuu useita rajoituksia ja poissulkemisperusteita. Unionin tuomioistuin on tulkinut käsitettä "siviili- ja kauppaoikeudellinen" laajasti.

2.1.1. Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn rahamääräinen yläraja

Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annettua asetusta sovelletaan asetuksella N:o 2015/2421 tehtyjen

muutosten (katso käsikirjan kohta 1.4.3) myötä vaatimuksiin, joiden arvo ei ylitä 5 000:tä euroa. Vastaavia rahamääräisiä ylärajoja sovelletaan myös kansallisissa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavissa menettelyissä, ja niiden arvo vaihtelee jäsenvaltioittain. Ylärajaa sovelletaan myös vastavaatimukseen. Sekä vaatimus että vastavaatimus etenevät kansallisen oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti (5 artiklan 7 kohta).

Asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa määritellään, kuinka vaatimuksen arvo lasketaan. Ensinnäkin arvo lasketaan sinä päivänä, jona vaatimuksen määrittelemisen kannalta toimivaltainen tuomioistuin vastaanottaa vaatimuksen. Toiseksi arvon laskennassa ei oteta huomioon päävaatimukseen lisättyjä korkoja, kuluja ja muita vaatimukseen mahdollisesti lisättyjä maksuja. Tämä ei kuitenkaan poissulje erillistä vaatimusta, joka koskee esimerkiksi korkoa lainasta, joka on jo maksettu takaisin⁽²³⁾.

2.1.2. Vaatimuksen kohde – rahamääräinen ja muu kuin rahamääräinen vaatimus

Toisin kuin eurooppalainen maksamismääräys, jota sovelletaan vain rahamääräisiin vaatimuksiin, eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä voidaan soveltaa myös muihin kuin rahamääräisiin vaatimuksiin. Tästä säädetään vaatimuslomakkeen osassa 7. Katso lisätietoja käsikirjan kohdasta 3.2. Kun kyse on muusta kuin rahamääräisestä vaatimuksesta, kantaja voi esittää

⁽²³⁾ Katso kohdasta 4.5, miten vastavaatimuksen arvo vaikuttaa sen määrittämiseen, kuuluuko vaatimus soveltamisalaan vai ei.

vaateen esimerkiksi estääkseen oikeudellisen vääryyden, kuten luvattoman tunkeutumisen tai omistusoikeuden rikkomuksen, tai varmistaakseen velvoitteen täyttämisen, kuten tavaroiden toimituksen tai muun sopimusvelvoitteen täyttymisen. Jos vaatimus on muu kuin rahamääräinen, sille on määriteltävä arvo, joka ei ylitä eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn ylärajaa.

2.1.3. Vaatimuksen kohde – pois suljetut asiat

2.1.3.1. Yleisiä poissulkemisperusteita

Tietyt asiat on asetuksessa nimenomaan suljettu eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn ulkopuolelle, vaikka niiden voitaisiin muutoin katsoa sisältyvän "siviili- ja kauppaoikeudellisiin asioihin". Tällaisia ovat vero-, tulli- ja hallinto-oikeudelliset asiat sekä valtion vastuu teoista ja laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä (*acta iure imperii*). Jos vaatimus koskee tällaisia pois suljettuja asioita, sen vastaanottava tuomioistuimien vaatii yleensä omasta aloitteestaan kanteen hylkäämistä sillä perusteella, että se ei kuulu eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn soveltamisalaan.

2.1.3.2. Erikseen pois suljetut kohteet, 2 artiklan 2 kohta

Lisäksi asetuksessa täsmennetään, että sitä ei sovelleta tiettyihin muihin asioihin, joiden voitaisiin katsoa kuuluvan siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsitteen piiriin. Nämä poissulkemisperusteet ovat laajempia

eivätkä täysin samanlaisia kuin eurooppalaista täytäntöönpanoperustetta ja eurooppalaista maksamismääräysmenettelyä koskeissa asetuksissa annetut. Ne on esitetty yksityiskohtaisesti 2 artiklan 2 kohdassa. Katso oheinen laatikko.

- (a) luonnollisten henkilöiden oikeudellinen asema, oikeuskelpoisuus tai oikeustoimikelpoisuus
- (b) aviovarallisuussuhteet tai sellaisiin suhteisiin liittyvät varallisuussuhteet, joilla niihin sovellettavan lain mukaan katsotaan olevan avioliittoon verrattavia vaikutuksia
- (c) elatusvelvoitteet, jotka johtuvat perhe-, sukulaisuus-, avio- tai lankoussuhteesta
- (d) testamentit ja perinnöt, kuolemasta johtuvat elatusvelvoitteet mukaan lukien
- (e) konkurssi, maksukyvyttömän yrityksen tai muun oikeushenkilön selvitysmenettely, akordi tai muu niihin rinnastettava menettely
- (f) sosiaaliturva
- (g) välimiesmenettely
- (h) työoikeus
- (i) kiinteän omaisuuden vuokraaminen, paitsi jos kanne koskee rahallisia vaatimuksia tai
- (j) yksityisyyden tai henkilöllisyyteen liittyvien oikeuksien loukkaus, kunnianloukkaukset mukaan lukien.]

2.1.4. Vaatimuksen kohde – soveltamisalaan kuuluvat asiat

2.1.4.1. Siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat – yleistä

Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn aineelliseen soveltamisalaan kuuluvat ensisijaisesti kohteet, joiden voidaan katsoa olevan siviili- ja kauppaoikeudellisia asioita. Kuten asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, tämän ilmauksen merkitys asetuksen soveltamiseksi ei riipu siitä, millaisessa tuomioistuimessa asiaa käsitellään, eikä jäsenvaltion kansallisesta lainsäädännöstä. Ilmaus on myös ymmärrettävä samalla tavoin kuin on sanojen itsenäinen tulkinta muissa EU:n säädöksissä, kuten uudelleenlaaditussa Bryssel I asetuksessa ja eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetussa asetuksessa.

2.1.4.2. Siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat – merkitys

Ilmaisia ei määritellä asetuksessa, mutta yleisesti käsitetään olevan ero siviilioikeudellisten asioiden ja julkisoikeudellisten asioiden välillä. Unionin tuomioistuin on antanut useita tuomioita, joissa määritellään tämän eron ulottuvuus ja vaikutus eri säädösten yhteydessä. Erosta huolimatta unionin tuomioistuin on katsonut, että tietyt julkisoikeudelliset asiat kuuluvat joka tapauksessa siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden alaan. Tämä riippuu tietyssä määrin tuomioista, joita unionin tuomioistuin on antanut tulkittaessaan muita säädöksiä, erityisesti uudelleenlaadittua Bryssel I asetusta ja sen edeltäjiä. Näistä tuomioista kerrotaan tarkemmin myöhemmin kohdassa 2.1.5.

2.1.5. Siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat – Euroopan unionin tuomioistuimen tulkinta

2.1.5.1. Itsenäinen merkitys

Euroopan unionin tuomioistuin on useissa asioissa katsonut, että termiä "siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat" ei voida tulkita suhteessa vain yhteen oikeusjärjestelmään, vaan sille on annettava itsenäinen merkitys, joka johdetaan asianomaisen EU:n lainsäädännön tavoitteista ja järjestelmistä sekä yleisperiaatteista, jotka perustuvat kaikkien kansallisten oikeusjärjestelmien laajaan kokoelmaan. Vain siten voidaan varmistaa, että asiaankuuluvista säädöksistä juontuvia oikeuksia ja velvollisuuksia sovelletaan yhtäläisellä ja yhdenmukaisella tavalla. Tuomioistuin on yleensä katsonut kahden tekijän olevan ratkaisevia, kun päätetään, onko riita-asia siviili- ja kauppaoikeudellinen:

- riita-asian kohde ja siten kanteen perusta ja luonne ja
- asianosaiset ja heidän suhteensa luonne.

Euroopan unionin tuomioistuimen kanta selviää esimerkiksi asiassa *Meletis Apostolides v. David Charles Orams ja Linda Elizabeth Orams*⁽²⁴⁾ annetussa tuomiossa, jossa tuomioistuin on tiivistänyt kantansa suhteessa Bryssel I asetukseen (uudelleenlaaditun Bryssel I asetuksen edeltäjään) seuraavasti:

"[...] on muistutettava, että sen varmistamiseksi, että asetuksesta (EY) N:o 44/2001 jäsenvaltioille ja asianomaisille henkilöille syntyvät oikeudet ja velvoitteet ovat mahdollisimman tasapuoaisia ja yhdenmukaisia, "siviili- ja kauppaoikeudellisen asian" käsitettä ei ole tulkittava siten, että siinä ainoastaan viitattaisiin jonkin asianomaisen sopimusvaltion sisäiseen oikeuteen. Kyseistä käsitettä on pidettävä itsenäisenä käsitteenä, jonka tulkinnassa on käytettävä perustana kyseisen asetuksen tavoitteita ja järjestelmää sekä niitä yleisiä periaatteita, jotka ilmenevät kansallisten oikeusjärjestysten muodostamasta kokonaisuudesta [...]. "Siviili- ja kauppaoikeudellisen asian" käsitteen itsenäinen tulkinta johtaa siihen, että tietyt tuomioistuinten ratkaisut jäävät asetuksen N:o 44/2001 soveltamisalan ulkopuolelle joko oikeusriidan asianosaisten välisten oikeussuhteiden laatua tai oikeusriidan kohdetta luonnehtivien tekijöiden vuoksi [...]."

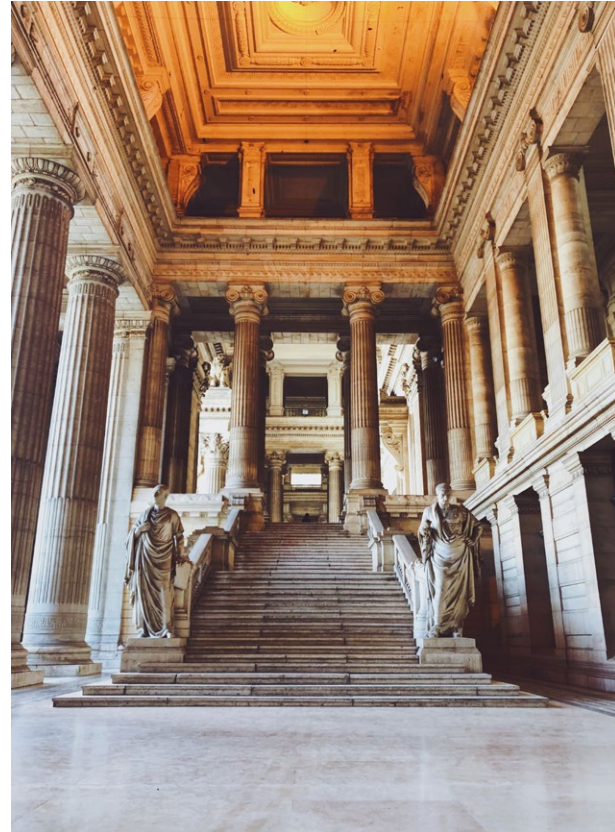
⁽²⁴⁾ Asia C-420/07, oikeustapauskokoelma 2009 I-3571, ja erityisesti 41 ja 42 kohta; tuomiossa on viitattu muun muassa asiaan 29/76, *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co. KG vastaan Eurocontrol* (ECLI:EU:C:1976:137), ja tuoreempaan asiaan C-292/05, *Eirini Lechoritou ym. vastaan Dimosio tis Omospondiakis Dimokratias tis Germanias* (ECLI:EU:C:2006:700).

2.1.5.2. Viranomaisen toimet

Viranomaisen toimista tuomioistuin on täsmentänyt, että asia ei ole siviili- tai kauppaoikeudellinen, jos se koskee viranomaisen ja yksityishenkilön välistä riitaa ja ensin mainittu on käyttänyt julkista valtaa. Tuomioistuin erottaa siten selkeästi toisistaan julkisen vallan käytön, *acta iure imperii*, joka on eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn soveltamiseksi joka tapauksessa suljettu käsitteen "siviili- tai kauppaoikeudelliset asiat" ulkopuolelle, ja valtiojohtoisen liiketoiminnan harjoittamisen, *acta iure gestionis*, joka on päinvastoin sisällytetty tähän käsitteeseen. Euroopan unionin tuomioistuin on kommentoinut tätä myös asiassa *Apostolides*⁽²⁵⁾ seuraavasti:

"Yhteisöjen tuomioistuin on täten todennut, että vaikka tietyt viranomaisen ja yksityisen väliset oikeusriidat saattavatkin kuulua kyseisen käsitteen soveltamisalaan, näin ei ole viranomaisen käyttäessä julkista valtaa [...]. Se nimittäin, että yksi oikeusriidan asianosaisista käyttää julkista valtaa, koska se käyttää yksityisten välisiin suhteisiin sovellettaviin sääntöihin nähden poikkeuksellisen laajaa valtaa, estää, että tällainen oikeusriita olisi [...] siviili- ja kauppaoikeudellinen asia [...]."

⁽²⁵⁾ Viitattu edellä alaviitteessä 17.

2.1.5.3. Asiat, joissa Euroopan unionin tuomioistuin on havainnollistanut eroa

Käytännössä ei ole aina helppo erottaa, mitkä asiat kuuluvat "siviili- ja kauppaoikeudellisen" käsitteen piiriin. Unionin tuomioistuin on tarkastellut tätä kysymystä useissa asioissa, joista annetaan esimerkkejä laatikossa tällä sivulla.

Vaatimuksia, joiden Euroopan unionin tuomioistuin on katsonut olevan "siviili- ja kauppaoikeudellisia":

Unionin tuomioistuin katsoi asiassa C-172/91, *Volker Sonntag vastaan Hans Waidmann, Elisabeth Waidmann ja Stefan Waidmann* (ECLI:EU:C:1992:487), antamassaan tuomiossa, että rikoksesta henkilölle aiheutunutta vammaa koskeva korvausvaatimus on luonteeltaan siviilioikeudellinen. Kanne ei kuitenkaan kuulu "siviili- tai kauppaoikeudellisen asian" soveltamisalaan, jos vahingon aiheuttajaa on pidettävä viranomaisena, joka käyttää julkista valtaa (tässä tapauksessa oppilaita valvoneen opettajan toiminnan ei katsottu sisältyvän "julkisen vallan käyttämisen" määritelmään).

Asia C-167/00, *Verein für Konsumenteninformation vastaan Karl Heinz Henkel*, (ECLI:EU:C:2002:171) koskee preventiivistä kannetta, jonka kuluttajansuojajyhdistys on nostanut, jotta liikkeenharjoittajaa kiellettäisiin käyttämästä kohtuuttomaksi katsottuja ehtoja yksityisten kanssa tekemissään sopimuksissa.

Asiassa C-271/00, *Gemeente Steenbergen vastaan Luc Baten* (ECLI:EU:C:2002:233), on kyseessä takautumiskanne, jonka julkisoikeudellinen elin on nostanut yksityishenkilöä vastaan niiden määrien takaisin perimiseksi, jotka se on suorittanut sosiaaliavustuksena tämän henkilön eronneelle aviopuolisolle ja lapselle. Tuomion mukaan kyseessä on käsitteen "yksityisoikeudellinen asia" soveltamisalaan kuuluva asia siltä osin kuin tämän kanteen nostamisen perusteista ja sitä koskevasta yksityiskohtaisista säännöistä säädetään elatusvelvollisuutta koskevassa yleisesti sovellettavassa lainsäädännössä. Jos takautumiskanne sitä vastoin perustuu säännöksiin, joilla lainsäätäjät on antanut julkisoikeudelliselle elimelle oman etuoikeuden, kanteen ei voida katsoa koskevan "yksityisoikeudellista asiaa".

Asiassa C-266/01, *Préservatrice foncière TIARD vastaan Staat der Nederlanden* (ECLI:EU:C:2002:727), antamassaan tuomiossa tuomioistuin katsoi, että yksityisoikeudellisen asian käsitteeseen kuuluu vaatimus, jonka sopimusvaltio esittää yksityisoikeudelliselle henkilölle sellaisen yksityisoikeudellisen takaussopimuksen täytäntöönpanemiseksi, joka on tehty, jotta toinen henkilö voisi antaa tämän valtion vaatiman ja määrittelemän vakuuden, mikäli velkojan ja takaajan välinen takaussopimukseen perustuva oikeussuhde ei merkitse sitä, että valtio käyttää siinä yksityisten välisissä suhteissa sovellettaviin sääntöihin verrattuna poikkeuksellista valtaa.

Asiassa C-265/02, *Frahuil SA vastaan Assitalia SpA* (ECLI:EU:C:2004:77), takaaja, joka oli maksanut tullimaksut tulliviranomaisille, oli nostanut

kanteen niiden maksamisesta vastuussa olevaa maahantuojaa vastaan. Takaajan maksu perustui takaussopimukseen, jolla se oli sitoutunut takaamaan sen, että kuljetusliike, jonka tehtäväksi päävelallinen oli alun perin antanut velan maksamisen, maksaisi kyseiset tullimaksut. Tuomioistuimien katsoi antamassaan tuomiossa, että kanteen on katsottava kuuluvan käsitteen "yksityisoikeudellinen asia" alaan.

Asiassa *Apostolides* (katso edellä) oli kyseessä yksityisten välinen riita-asia sellaisen maksamismääräyksen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, joka koski vahingonkorvauksen saamista maa-alueen lainvastaisesta haltuunotosta, maa-alueen luovutusta ja palauttamista ennalleen sekä pidättäytymistä muista maa-alueeseen kohdistuvista lainvastaisista toimista. Vireille pantu asia ei kohdistunut toimintaan tai menettelyihin, jotka edellyttävät, että yksi riita-asian asianosaisista käyttää julkista valtaa, vaan se kohdistui yksityisten toteuttamiin toimiin.

Asiassa C-406/09, *Realchemie Nederland BV vastaan Bayer CropScience AG*, (ECLI:EU:C:2011:668), vaatimus koski sellaisen tuomioistuimen maksamismääräyksen tunnustamista ja täytäntöönpanoa, joka koski uhkasakkoa siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden alaan kuuluvan tuomioistuimen ratkaisun noudattamiseksi. Kyseessä on tekijänoikeuden loukkaus osakeyhtiön yksityistä oikeutta vastaan.

Asiassa C-551/15, *Pula Parking d.o.o. vastaan Sven Klaus Tederahn* (ECLI:EU:C:2017:193), oli kyse paikallisviranomaisen omistaman yrityksen perintätoimista toisessa jäsenvaltiossa asuvaa luonnollista henkilöä vastaan julkiselle pysäköintialueelle pysäköinnistä johtuvan maksamattoman velan perimiseksi. Kyseisen yrityksen oli valtuuttanut hallinnoimaan pysäköintialuetta kyseinen viranomainen. Maksu ei ollut seuraamus vaan ainoastaan vastike tarjotusta palvelusta. Asia katsottiin siviili- ja kauppaoikeudelliseksi asiaksi.

Vaatimuksia, joiden Euroopan unionin tuomioistuimien ei ole katsottu olevan "siviili- ja kauppaoikeudellisia":

Asiassa *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG vastaan Eurocontrol* (katso edellä) kansainvälisellä yleissopimuksella perustetun viranomaisen vaatimus koski maksujen perimistä yksityisoikeudelliselta henkilöltä viranomaisen laitteiden ja palvelujen käytöstä. Asia ei ollut "siviili- ja kauppaoikeudellinen", erityisesti kun käyttö oli pakollista ja maksut oli määrätty yksipuolisesti.

Asiassa C-814/79, *Hollannin valtio vastaan Reinhold Rüffer* (ECLI:EU:C:1980:229), julkisten vesiväylien puhdistamisesta julkista valtaa käyttämällä vastaava viranomainen oli nostanut kanteen aluksen omistajaa vastaan periäkseen tältä kulut, joita oli aiheutunut yhteentörmäyksessä haaksirikkoutuneen aluksen poistamisesta.

Asiassa *Lechoritou vastaan Dimosio tis Omospondikis Dimokratias tis Germanias*⁽²⁶⁾ (katso edellä) kyseessä oli vahingonkorvauskanne, jonka sodan yhteydessä tapahtuneiden joukkomurhien uhrien oikeudenomistajat olivat nostaneet valtiota vastaan tämän asevoimien toimien johdosta.

(26) Viitattu edellä alaviitteessä 17.

2.2. Asetuksen alueellinen soveltamisala

2.2.1. Yleinen alueellinen soveltamisala

Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annettua asetusta sovelletaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa Tanskaa lukuun ottamatta (johdanto-osan 38 kappale).

2.2.2. Rajat ylittävät asiat

Eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä käytetään vain asioissa, jotka on määriteltty rajat ylittäviksi, eli asioissa, joissa vähintään yhdellä asianosaisella on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimen käsiteltäväksi asia on saatettu. Määritelmä on annettu asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa. Muutosasetuksen N:o 2015/2421 johdanto-osan 5 kappaleessa määritellään, että asia on rajat ylittävä, mikäli vähintään yksi asianosaisista

asuu tai oleskelee vakituisesti toisessa jäsenvaltiossa, jota kyseinen *asetus sitoo*, kuin jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimen käsiteltäväksi asia on saatettu. Lisäksi "jota kyseinen *asetus sitoo*" merkitsee sitä, että asia ei ole rajat ylittävä, mikäli toisessa jäsenvaltiossa asuva tai vakituisesti oleskeleva asianomainen asuu tai oleskelee vakituisesti Tanskassa.

Asetuksen 3 artiklan 3 kohdassa säädetään, että asian rajat ylittävä luonne määritellään sinä päivänä, jona toimivaltainen tuomioistuin vastaanottaa vaatimuslomakkeen. On pidettävä mielessä, että tämän seikan perusteet on kirjattava vaatimuksessa vaatimuslomakkeen A osaan 5.

2.2.2.1. EU:n ulkopuoliset kantajat

Kun otetaan huomioon "rajat ylittävän" määritelmä ja uudelleenlaaditun Bryssel I asetuksen toimivaltaa koskevien säännösten vaikutus, tietyissä olosuhteissa kantaja, jonka kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka on muussa kuin EU:n jäsenvaltiossa, voi käyttää eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä sellaista vastaajaa vastaan, jonka kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka on EU:ssa. Näin on, jos vastaajalla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka muussa kuin toimivaltaisen tuomioistuimen jäsenvaltiossa, sillä tällöin asetuksen 3 artiklan 1 kohdan edellytykset täyttyvät.

2.2.2.2. EU:n ulkopuoliset vastaajat

Myös kantaja, jolla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka muussa kuin toimivaltaisen tuomioistuimen jäsenvaltiossa, voi esittää

eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä vaatimuksen sellaista vastaajaa vastaan, jonka kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka on EU:n ulkopuolella. Peruste, jonka mukaisesti EU:n tuomioistuin voi ottaa tätä varten asian käsiteltäväkseen, määritetään asiaa käsittelevässä EU:n säädöksessä ja erityisesti uudelleenlaaditussa Bryssel I asetuksessa.

2.3. Ajallinen sovellettavuus

Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annettua asetusta on sovellettu kaikissa EU:n jäsenvaltioissa Tanskaa lukuun ottamatta 1.1.2009 alkaen. Menettelyssä voidaan kuitenkin esittää vaatimus myös voimaantulopäivää edeltävältä ajalta, kunhan velvoite, johon vaatimus perustuu, ei ole vanhentunut tai vaatimukseen asiaankuuluvassa sovellettavassa laissa sovellettava vanhentumisaika ei ole päättynyt. Asetuksen N:o 2015/2421 tuomia muutoksia on sovellettu 14.7.2017 alkaen.

2.4. Suhde muihin EU:n säädöksiin

2.4.1. Uudelleenlaadittu Bryssel I -asetus

2.4.1.1. Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat säännöt

Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetussa asetuksessa ei ole tuomioistuimen toimivaltaa koskevia

sääntöjä, joten tuomioistuimen toimivaltaan eri EU:n jäsenvaltioiden välillä ja EU:n ulkopuolisten valtioiden osalta on sovellettava uudelleenlaaditun Bryssel I asetuksen säännöksiä. Sitä, kuinka säännöksiä sovelletaan eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn toiminnassa, selitetään tarkemmin jäljempänä menettelyn aloittamista käsittelevän luvun kohdassa 3.1.1.

2.4.1.2. Tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano

Eräs eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn keskeisistä piirteistä on eksekvatuurimenettelyn poistaminen. Se tarkoittaa, että menettelyssä annettu tuomio tunnustetaan ja voidaan panna täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa ilman, että tuomion haltijan tarvitsee saada päätös täytäntöönpanokelpoisuudesta. Kuten kohdassa 1.5.1 todetaan, eksekvatuurimenettely oli poistettu jo uudelleenlaaditulla Bryssel I asetuksella, jossa perusteet täytäntöönpanon epäämiseksi kansallisessa menettelyssä ovat kuitenkin laajemmat. Asetuksessa on säädetty erillisestä täytäntöönpanomenettelystä, joka esitetään käsikirjan aihetta käsittelevän luvun kohdassa 8.2. On huomattava, että eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annettu tuomio on edelleen mahdollista panna täytäntöön uudelleenlaaditussa Bryssel I asetuksessa annettujen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevia säännösten mukaisesti. Henkilö, jonka eduksi tuomio on annettu, voi päättää käytettävästä menettelystä.

2.4.2. Asiakirjojen tiedoksiannosta ja todisteiden vastaanottamisesta annetut asetukset

Kumpaan asetusta sovelletaan eurooppalaiseen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaan menettelyyn, koska niitä sovelletaan yleisesti siviilioikeudenkäynteihin, joissa asiakirjoja tai todistusaineistoa on toimitettava yhdestä EU:n jäsenvaltiosta toiseen (katso myös käsikirjan kohta 1.5.2). Asetuksessa on kuitenkin joitakin säännöksiä, jotka käsittelevät sekä asiakirjojen tiedoksiannosta että todisteiden vastaanottamista ja jotka ovat ensisijaisia muissa säädöksissä oleviin yleissäännöksiin nähden (13 ja 9 artiklat). Se sisältää myös joitakin asiakirjojen tiedoksiannosta koskevia säännöksiä, jotka on johdettu eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetusta asetuksesta. Nekin ovat ensisijaisia asiakirjojen tiedoksiannosta koskevan asetuksen sääntöihin nähden, jos ne eroavat viimeksi mainituista (13 artiklan 4 kohta).

2.4.3. Eurooppalaisesta täytäntöönpanoperusteesta ja eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetut asetukset

2.4.3.1. Erot ja yhteneväisyydet eurooppalaiseen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaan menettelyyn nähden

Tietystä määrin nämä kaksi asetusta voidaan niputtaa yhteen eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn

kanssa, koska niillä on joitakin keskeisiä yhteisiä piirteitä, kuten eksekvatuurimenettelyn poistaminen ja yksinkertaistetut tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevat säännöt sekä annettujen tuomioiden ja kussakin menettelyssä annettavien todistusten uudelleen tutkimista koskeva säännös, jos tietyt vähimmäisvaatimukset eivät täyty. Edellisessä alakohdassa mainittujen tiedoksiantokysymysten lisäksi eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annettuun asetukseen on lainattu eurooppalaisesta täytäntöönpanoperusteesta annetusta asetuksesta tuomioiden uudelleen tutkimista koskevia sääntöjä, joita sovelletaan myös eurooppalaiseen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaan menettelyyn.

Toinen näiden kolmen asetuksen yhteinen piirre on, että niissä toteutetaan käytännössä tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaate siviilioikeudellisissa asioissa. Niiden päätavoitteena on yksinkertaistaa ja nopeuttaa velkojen oikeuksien rajat ylittävää tunnustamista ja täytäntöönpanoa Euroopan unionissa. Tässä suhteessa niillä edistetään sekä aidon oikeuden alueen kehittämistä Euroopan unionissa että sisämarkkinoiden toteuttamista. Kullakin asetuksella on erilainen soveltamisala, eikä kaikkia niitä voida käyttää jokaisessa rajat ylittävässä riita-asialla.

Lisäksi näissä kolmessa asetuksessa on yhtäläisyyksien lisäksi myös yksi hyvin merkittävä ero. Toisin kuin eurooppalainen täytäntöönpanoperuste ja eurooppalainen maksamismääräysmenettely eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely koskee sekä asioita, joissa

esitetään puolustus, että asioita, joissa jätetään puolustautumatta. Tästä syystä mahdollisen kantajan on alusta alkaen päätettävä, mitä menettelyä on parasta käyttää. Päätös riippuu hyvin paljon kunkin asian todellisista olosuhteista, ja erityisesti siitä, onko todennäköistä, että vaatimukseen esitetään puolustus, samoin kuin tietenkin kyseisen vaatimuksen arvosta.

2.4.3.2. Eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen, eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn ja eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn käytön vertailu

Eurooppalainen täytäntöönpanoperuste soveltuu vain tapauksiin, joissa on tarpeen panna täytäntöön riidattomassa asiassa annettu tuomio, tuomioistuimessa tehty sovinto tai virallinen asiakirja. Tuomion, sovinnon tai virallisen asiakirjan on oltava täytäntöönpanokelpoinen siinä jäsenvaltiossa, jossa se on annettu tai tehty. Eurooppalaisesta täytäntöönpanoperusteesta annetussa asetuksessa on määritelty, mikä on tässä tarkoitettu riidaton asia. Periaatteessa se on asia, jossa ei ole koskaan esitetty puolustusta ja tuomio on annettu vastaajan poissa ollessa tai yksipuolisesti tai jossa puolustus on aluksi esitetty mutta myöhemmin peruutettu.

Eurooppalainen maksamismääräysmenettely soveltuu erityisesti kantajalle, jonka esittämää vaatimusta vastaan ei esitetä puolustusta. Kantaja tekee hakemuksen tuomioistuimelle, joka hakemuksen

hyväksyessään antaa määräyksen ja toimittaa sen tiedoksi vastaajalle. Vastaaja voi antaa vastineen, mutta asiaan ei liity muuta tuomioistuinkäsittelyä, koska jos vastaaja yksinkertaisesti vastustaa määräyksen antamista, asiaa ei enää käsitellä eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä, vaan sitä aletaan sen sijaan käsitellä riita-asioiden oikeudenkäyntiä koskevien tavanomaisten sääntöjen mukaan. Jos vastaaja ei vastusta tiedoksi annettua määräystä, kantaja voi toteuttaa maksun turvaamiseksi tarvittavat täytäntöönpanotoimet. Menettely sopii erityisen hyvin kantajille, joilla on useita vaatimuksia, kuten esimerkiksi energiantoimittajat ja muut vastaavat yritykset, jotka esittävät vaatimuksia laskunsa maksamatta jättäneille asiakkaille.

Vaikka eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen ja eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn soveltamisala on samankaltainen, ne eroavat siinä, että eurooppalaisella täytäntöönpanoperusteella todistetaan, että kansallisen menettelyn tulos on täytäntöönpanokelpoinen toisessa jäsenvaltiossa, kun taas eurooppalainen maksamismääräysmenettely on itsenäinen EU:n menettely, jota noudatetaan pääasiallisesti samalla tavoin kaikissa jäsenvaltioissa. Velkojan on päätettävä, mitä menettelyä hän käyttää esittääkseen riidattoman vaatimuksen tai vaatimuksen, jota ei todennäköisesti riidauteta. Eurooppalainen maksamismääräysmenettely on erityisen hyödyllinen velkojalle, joka haluaa esittää vaatimuksia useissa jäsenvaltioissa, koska tällöin on tarpeen ymmärtää vain yksi menettely sen sijaan, että pitäisi ymmärtää kunkin asiaankuuluvan jäsenvaltion kansallisten järjestelmien eri menettelyt.

Eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely poikkeaa kahdesta muusta menettelystä siinä, että sitä voidaan käyttää myös riitautettavissa asioissa, joissa vaatimuksen arvo on enintään 5 000 euroa. Tästä syystä menettely on käytettävissä rajat ylittävissä asioissa, joissa vaatimus riitautetaan. Jos kantaja uskoo, että vaatimukseen ei esitetä puolustusta, saattaa olla parempi vaihtoehto käyttää eurooppalaista maksamismääräysmenettelyä, ja rajat ylittävissä vaatimuksissa, joiden arvo on yli 5 000 euroa, se onkin ainoa mahdollinen itsenäinen EU:n menettely.

2.4.4. Muut EU:n säädökset

On tarpeen muistaa, että erilaisia EU:n säädöksiä sovelletaan omaehtoisesti eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä käsiteltäviin vaatimuksiin asetuksen aineellisen soveltamisalan takia. Kaksi esimerkkiä tästä ovat sopimusasioissa sovellettavaa lakia koskeva Rooma I -asetus ja sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista annettu Rooma II -asetus. Näissä asetuksissa annetut säännöt määrittävät, mitä lainsäädäntöä eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä käsiteltävään vaatimukseen on sovellettava, samoin kuin mihin tahansa vaatimukseen missä tahansa menettelyssä.

Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä vaatimuksia käsittelevien on myös syytä muistaa, että vaatimuksen

kohteen mukaan siihen voidaan soveltaa myös muita EU:n säädöksiä. Vaatimus voi esimerkiksi kuulua EU:n kuluttajansuojalainsäädännön soveltamisalaan, jolloin tämän lainsäädännön säännöksillä voi olla vaikutusta asianosaisten oikeuksiin ja velvoitteisiin, jos vaatimus riitautetaan. Käsikirjan kohdassa 1.5.3 korostetaan EU:n ADR- ja ODR-mekanismeja koskevia sääntöjä ja viitataan mahdollisuuteen välittää kuluttajavaatimus myös verkkovälitteisen riidanratkaisusivuston kautta.

2.5. Suhde kansalliseen lainsäädäntöön

2.5.1. Oikeudenkäyntimenettelyä koskeva kansallinen lainsäädäntö

Kansallisella lainsäädännöllä on merkitystä eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä kahdella tavalla. Ensinnäkin itse menettelystä säädetään asetuksessa selvästi, että eurooppalaiseen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaan menettelyyn sovelletaan sen jäsenvaltion oikeudenkäyntimenettelyä koskevaa lainsäädäntöä, jossa menettely toteutetaan, ellei asetuksessa muuta säädetään (26 artikla). Toiseksi asetuksessa säädetään erikseen, että menettelyn tietyissä vaiheissa sovelletaan kansallista lainsäädäntöä. Sen perusteella ratkaistaan muun muassa, voidaanko eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annettuun tuomioon hakea muutosta (17 artikla). Kansallista lainsäädäntöä sovelletaan myös tilanteessa, jossa vastavaatimus ylittää eurooppalaisen vähäisiin

vaatimuksiin sovellettavan menettelyn rahamääräisen ylärajan⁽²⁷⁾. Oikeudenkäyntimenettelyä koskevaa kansallista lainsäädäntöä on sovellettava siten, että pidetään mielessä menettelyn tavoitteet, siten kuin ne on esitetty asetuksen johdanto-osan 7 kappaleessa. Oikeudenkäyntimenettelyä koskevaa kansallista lainsäädäntöä ei kuitenkaan saa soveltaa eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn perusajatuksen vastaisesti, vaan kansallista lainsäädäntöä soveltamalla olisi pyrittävä edistämään eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn tavoitteita.

Tämä on ilmaistu myös unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, kun kyse on ollut eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun asetuksen vastaavasta säännöksestä. Unionin tuomioistuin on todennut oikeudenkäyntimaksuista ja kuluista kyseisessä asetuksessa ja kansallisessa lainsäädännössä, että kansallista lainsäädäntöä voidaan soveltaa, mikäli kansalliset säännöt eivät ole epäsuotuisampia kuin vastaaviin kansallisiin toimenpiteisiin sovellettavat säännöt eivätkä ne käytännössä estä tai vaikeuta liiaksi Euroopan unionin lainsäädännön sallimien oikeuksien käyttöä (asia C-215/11, *Iwona Szyrocka vastaan SiGer Technologie GmbH*, ECLI:EU:C:2012:794). Samassa asiassa

unionin tuomioistuin totesi, että kulujen jakamista asiassa, jossa kantajalle korvataan vain osa vaatimuksesta, koskeva kansallinen sääntö ei ole ristiriidassa eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen 16 artiklan ”häviöjä maksaa” -säännön kanssa, mikäli kansallinen sääntö ei ole epäsuotuisampi eikä kannusta kantajaa olemaan käyttämättä eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä (asia C-554/17, *Rebecka Jonsson v. Société du Journal L'Est Républicain*, ECLI:EU:C:2019:124).

2.6. Kansallinen aineellinen lainsäädäntö

Yleisten prosessioikeudellisten asioiden lisäksi vaatimuksen kohteeseen on todennäköisesti sovellettava kansallista aineellista lainsäädäntöä. Sovellettava lainsäädäntö ei kuitenkaan välttämättä ole sen jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka tuomioistuimessa vaatimus on käsiteltävänä, vaan se riippuu siitä, mitä lainsäädäntöä on kulloinkin sovellettavien lainvalintasääntöjen mukaan sovellettava.

⁽²⁷⁾ Katso jäljempänä kohdasta 9.2, mitä tietoja oikeudenkäyntimenettelyä koskevasta kansallisesta lainsäädännöstä on annettava eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä varten.

3

LUKU KOLME

Menettelyn aloittaminen

3.1. Menettelyn aloittaminen ja käytännön apu

Asetuksen 4 artiklan mukaan kantaja aloittaa menettelyn täyttämällä vaatimuslomakkeen A (liite 1), jonka hän toimittaa toimivaltaiselle tuomioistuimelle (katso kohta 3.2 toimivaltaisesta tuomioistuimesta). Vaatimuslomakkeen on oltava saatavilla kaikissa tuomioistuimissa ja asianmukaisten kansallisten verkkosivustojen kautta (4 artiklan 5 kohta). Lomake voidaan lähettää postitse tai muulla toimitustavalla, joka hyväksytään siinä jäsenvaltiossa, jossa eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely aloitetaan, kuten faksilla tai sähköpostilla. Euroopan oikeusportaalista löytyy tietoa siitä, miten vaatimuslomake on lähetettävä sen jäsenvaltion tuomioistuimeen, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu.

Asetuksen 11 artiklan mukaan jäsenvaltioilla on velvollisuus varmistaa, että asianosaiset saavat käytännön apua lomakkeiden täyttämiseksi, joten tällaista apua vaatimuslomakkeiden ja muiden lomakkeiden täyttämiseksi on oltava saatavilla kaikissa jäsenvaltioissa. Käytännön apu on erityisen tärkeää, sillä asianajajan tai muun oikeudellisen edustajan käyttö ei ole pakollista (10 artikla). Asetuksen 11 artiklassa tarkennetaan, että käytännön avun lisäksi on annettava yleistä tietoa siitä, mitkä jäsenvaltioiden tuomioistuimet ovat toimivaltaisia antamaan tuomion. Avun on oltava maksutonta. Säännös ei velvoita jäsenvaltioita tarjoamaan oikeusapua tai oikeudellista apua yksittäisen asian oikeudellisessa arvioinnissa. Jäsenvaltioihin sovelletaan oikeusapua koskevia yleisiä

säännöksiä. Käytännön avun järjestäminen vaihtelee jäsenvaltioittain. Monissa jäsenvaltioissa apua antaa paikallinen Euroopan kuluttajakeskus. Käytännön apua lomakkeiden täyttämiseksi voidaan antaa myös tuomioistuimissa. Asetuksen 25 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan Euroopan komissiolle on annettava tietoa käytännön avun järjestämisestä. Tieto asetetaan saataville Euroopan oikeusportaalin kautta.

3.2. Toimivaltainen tuomioistuin

Vaatimuslomake lähetetään jäsenvaltion tuomioistuimelle, joka on kansainvälisesti toimivaltainen (katso kohta 3.2.1) sekä paikallisesti toimivaltainen (katso kohta 3.2.2) asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

3.2.1. Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat EU:n säännöt – uudelleenlaadittu Bryssel I -asetus

Sovellettavat säännöt on annettu uudelleenlaaditussa Bryssel I -asetuksessa. Jotta voitaisiin todeta, mille tuomioistuimelle vaatimus olisi lähetettävä, on aluksi pohdittava, mitä toimivaltasääntöä tai sääntöjä sovelletaan riita-asiaan, johon vaatimus perustuu. Sovellettavat säännöt riippuvat kunkin tilanteen täsmällisistä tosiseikoista. Eräs perusero on, johtuuko vaatimus sopimusvelvoitteesta vai sopimukseen perustumattomasta velvoitteesta, kuten velvoitteesta, joka perustuu vastaajan syyistä tai laiminlyönnistä kantajalle aiheutuneeseen tappioon, vammaan tai vahinkoon.

Vaatuslomakkeen osassa 4 on ohjeellinen luettelo toimivaltaperusteista ja linkkejä Euroopan oikeusportaalिन uudelleenlaadittua Bryssel I asetusta käsitteleviin osioihin.

3.2.1.1. Tuomioistuimen toimivalta kuluttaja-asioissa

Uudelleenlaaditussa Bryssel I -asetuksessa on kuluttaja-asioihin sovellettavia erityisiä toimivaltasääntöjä. Kuluttaja on määritelty henkilöksi, jonka toiminta ei liity ammattiin eikä elinkeinotoimintaan. Tietyissä olosuhteissa kuluttajalla voi olla oikeus esittää vaatimus tuomioistuimelle, joka sijaitsee siinä jäsenvaltiossa, jossa hänellä on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka, ja jolla on paikallisten kansallisten sääntöjen mukaan toimivalta käsitellä eurooppalaisia vähäisiä vaatimuksia. Monissa tapauksissa se on kuluttajan kotipaikkakunnan tuomioistuin. Tämä on tärkeää myös muissa kuluttaja-asioissa, kuten liikeyrityksen kuluttajaa vastaan esittämässä vaatimuksessa, yksittäisen kuluttajan toista kuluttajaa vastaan esittämässä vaatimuksessa sekä liikeyritysten välisissä vaatimuksissa.

Kuluttaja-asioita koskevat toimivaltasäännöt uudelleenlaaditussa Bryssel I asetuksessa

Uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 17–19 artikloissa on erityisesti kuluttajasopimuksiin sovellettavia toimivaltasääntöjä.

Jos sopimus

- koskee irtaimen kauppaa ja hinta on suoritettava maksuerissä,
- koskee lainaa tai muuta luottoa, joka on maksettava takaisin erissä, tai
- on tehty sellaisen liikeyrityksen kanssa, joka harjoittaa liiketoimintaa siinä jäsenvaltiossa, jossa kuluttajalla on kotipaikka, tai joka millä keinoin tahansa suuntaa tällaista toimintaa kyseiseen jäsenvaltioon,

kuluttaja voi nostaa sopimusta koskevan kanteen joko

- sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa liikeyrityksellä on kotipaikka, tai
- sen paikan tuomioistuimissa, jossa kuluttajalla on kotipaikka,

ja liikeyritys voi nostaa sopimusta koskevan kanteen kuluttajaa vastaan ainoastaan sen paikan tuomioistuimissa, jossa kuluttajalla on kotipaikka. Vastakanne voidaan joka tapauksessa nostaa siinä tuomioistuimessa, jossa pääkanne on vireillä.

Näitä tuomioistuimen toimivaltaa koskevia järjestelyjä ei ole mahdollista muuttaa kuluttajan ja liikeyrityksen välisellä sopimuksella, paitsi jos

- sopimus tehdään riita-asian syntymisen jälkeen,
- sopimus antaa kuluttajalle mahdollisuuden nostaa kanteen muissa kuin säännöissä tarkoitetuissa tuomioistuimissa tai
- sopimuksen tekevät kuluttaja ja liikeyritys, joista kummallakin on kotipaikka samassa jäsenvaltiossa, ja sopimuksessa annetaan toimivalta tuon jäsenvaltion tuomioistuimille, edellyttäen, että tällainen sopimus ei ole tuon jäsenvaltion lainsäädännön vastainen.

Huomautuksia:

1. Jos sopimus, jota kanne koskee, on tehty kuluttajan ja sellaisen liikeyrityksen välillä, jolla ei ole kotipaikkaa samassa jäsenvaltiossa kuin kuluttajalla mutta jolla on jossakin jäsenvaltiossa sivuliike, agenttuuri tai muu toimipaikka,

katsotaan sivuliikkeen, agenttuurin tai muun toimipaikan toimintaa koskevissa riita-asioissa liikeyrityksen kotipaikan olevan samassa jäsenvaltiossa kuin kuluttajalla.

2. Erityisiä kuluttajasääntöjä ei yleensä sovelleta kuljetussopimuksiin. Niitä sovelletaan kuitenkin, jos sopimus koskee yhteishintaan tarjottavia kuljetus- ja majoituspalvelujen yhdistelmiä, kuten esimerkiksi valmismatkoja.
3. Unionin tuomioistuin on selkeyttänyt kriteeriä "liiketoiminnan harjoittaminen" tietyssä jäsenvaltiossa, kun kyse on internetissä tehdyistä sopimuksista tai yrityksistä, jotka palvelevat asiakkaita verkkosivustojensa kautta. Tältä osin merkittävät asiat ovat yhdistetyt asiat C-585/08, *Peter Pammer v. Reederei Karl Schlüter GmbH & Co KG*, ja C-144/09, *Hotel Alpenhof GesmbH v. Oliver Heller*, ECLI:EU:C:2010:740. Tekijät, joiden perusteella voidaan katsoa, että yrityksen toimintaa suunnataan jäsenvaltioon, jossa kuluttajan kotipaikka on, ovat muun muassa muun kuin sen kielen käyttö, jota käytetään jäsenvaltiossa, jossa yrityksen kotipaikka on, saapumisohteiden antaminen yrityksen saavuttamiseksi toisesta valtiosta, käytetty valuutta, kansainvälisellä suuntanumerolla varustetut puhelinnumerot, päätason verkkotunnuksen käyttö sekä muut todisteet, jotka viittaavat siihen, että elinkeinonharjoittaja on suunnannut toimintaa toisiin jäsenvaltioihin, kuten muun muassa kuluttajan asuinvaltioon.

3.2.2. Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat paikalliset tai ”kansalliset” säännöt

Sen jäsenvaltion, jossa asia on saatettu käsiteltäväksi, kansalliset säännöt määrittävät toimivaltaisen paikallisen tuomioistuimen. Jotkin jäsenvaltiot ovat nimenneet erityisen tuomioistuimen käsittelemään eurooppalaisia vähäisiä vaatimuksia, kun taas toisissa jäsenvaltioissa sovelletaan tavanomaisia alueeseen ja asiasisältöön perustuvia toimivaltasääntöjä. Euroopan oikeusportaalista löytyy olennaista tietoa jäsenvaltioiden toimivaltaisista tuomioistuimista.

3.3. Vaatimuslomakkeen käyttäminen

Kuten käsitteissä on jo aiemmin todettu, eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn on tarkoitus olla ensisijaisesti kirjallinen menettely. Tämän takia menettely on aloitettava käyttämällä asetuksen mukaista vaatimuslomaketta, joka on asetuksen liitteessä I oleva lomake A (katso käsitteiden kohta 3.1). Euroopan oikeusportaalista löytyvän tiedon lisäksi itse vaatimuslomakkeissa on ohjeita siitä, mitä tietoja kantajan on annettava. Näitä ohjeita on noudatettava tarkkaan. On tärkeää mainita erikseen kaksi seikkaa: itse vaatimuksen arviointi sekä vaatimukseen sovellettavan koron määrittäminen.

3.3.1. Vaatimuksen arviointi

3.3.1.1. Vaatimuksen esittäminen

Vaatimuksen perustan ja määrän arviointi on välttämätöntä, jotta voidaan täyttää lomakkeen A osa 8 – *Yksityiskohtaiset tiedot vaatimuksesta* –, jossa vaatimus esitetään. Lisäksi arviointi on tarpeen, jotta voidaan määrittää, onko vaatimus eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn rahamääräisen ylärajan mukainen. Ensimmäisen kysymyksen kannalta on hyvin tärkeää, että vaatimuksen jokainen erillinen osatekijä ja sen perustelu esitetään mahdollisimman selkeästi pitäen mielessä, että vastaaja saattaa pyrkiä kiistämään vaatimuksen. Vaatimuslomakkeen laatikossa 8 esitettävää, vaatimuksen perustana olevaa tosiseikastoa on tuettava mahdollisimman pitkälle kirjallisella aineistolla, jotta vaatimuksen vastaanottava tuomioistuin pystyy määrittämään vaatimuksen arvon, vaatimuksen perustan ja vaatimusta tukevan todistusaineiston. Jos näin ei tehdä, on vaarana, että tuomioistuin hylkää vaatimuksen perusteettomana tai vähintäänkin pyytää kantajalta lisätietoja, mikä vie aikaa ja viivyttää menettelyä.

3.3.1.2. Vaatimuksen arvo

Vaatimuksen arvosta on muistettava, että rahamääräistä ylärajaa sovelletaan ottamatta huomioon mitään kuluja, maksuja ja korkoja, jotka lisätään vaatimuksen pääomaan. Jos vaatimuksen pääomaan

sisältyy useita osatekijöitä, ne olisi mainittava erikseen, mutta jos osatekijöiden arvo yhteensä ylittää rahamääräisen ylärajan, joka on tällä hetkellä 5 000 euroa, vaatimus ei kuulu eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn soveltamisalaan.

3.3.2. Koron käsittely

Vaikka vaatimus arvioidaan ottamatta vaadittua korkoa huomioon, korkoaste on kuitenkin mainittava, samoin kuin peruste, jolla pääomalle on kertynyt tai kertyy korkoa. Ne on ilmoitettava laatikossa 7 olevassa kohdassa 7.4. Jos vaatimuksen pääoma perustuu vaatimukseen maksaa korkoa, tämä on ilmoitettava kohdassa 7.1. Tällöin vaatimuksen pääoman arvo arvioidaan sen perusteella, vaikka kyseessä on korko. Esimerkki tällaisesta tilanteesta on, jos päävaatimus koskee korkoa lainasta, jonka pääoman vastaaja on maksanut takaisin.

3.4. Vaatimuksen vireillepanosta aiheutuvat kulut

Useimmissa jäsenvaltioissa tuomioistuimet veloittavat maksun vaatimuksen ottamisesta eurooppalaiseen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaan menettelyyn, eivätkä ne käsittele vaatimusta, ennen kuin maksu on maksettu. Tämä tarkoittaa, että ensin on selvitettävä, vaatiiko tuomioistuin, johon vaatimus on lähetettävä, eli tuomioistuin, joka on EU:n ja kansallisten sääntöjen mukaan toimivaltainen, maksun vaatimuksen jättämisestä. Jos vaatii, seuraavaksi on selvitettävä,

kuinka suuri maksu on ja miten se on maksettava. Tiedon voi löytää paikallisten verkkosivustojen kautta ja myös Euroopan oikeusportaalista. Asetuksen 15 a artiklan mukaan oikeudenkäyntikulujen on oltava kohtuullisia eivätkä ne saa olla suurempia kuin vastaavissa kansallisissa menettelyissä perittävät maksut. Saatavilla on oltava etämaksumahdollisuuksia, kuten a) pankkisiirto, b) luotto- tai debit-korttimaksu tai c) suoraveloitus kantajan pankkitililtä.

3.5. Vaatimuslomakkeen liitteet

Koska eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn on tarkoitus olla ensisijaisesti kirjallinen menettely, vaatimuslomakkeen mukana on välttämätöntä lähettää kaikki tarvittava tukiaineisto asiakirjatodisteiden muodossa. Aineistoa tarvitaan vahvistamaan vaatimuksen arvo, vaatimuksen perusta ja todisteet, joihin sen on tarkoitus nojata, jos vaatimukseen esitetään puolustus, sillä eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä käytetään myös asioissa, joissa puolustaudutaan. Kaikki tämä on esitetty asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa ja vaatimuslomakkeen osassa 8. Tuomioistuin voi pyytää kantajalta lisätietoja; katso tarkemmin jäljempänä kohta 5.2. Tästä huolimatta on olemassa vaara, että vaatimus hylätään, jos vaatimuslomakkeessa ei ole riittävästi tietoja vaatimuksen perustaksi. Siitä syystä on suositeltavaa lähettää kaikki asiaankuuluvat tiedot vaatimuslomakkeen mukana. Lisäksi on muistettava, että käännöksiä saatetaan tarvita, mistä syntyy kuluja.

3.6. Vaatimuksen lähettäminen tuomioistuimelle

Asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan vaatimus voidaan lähettää postitse tai muulla toimitustavalla, joka hyväksytään siinä jäsenvaltiossa, jossa eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely aloitetaan, kuten faksilla tai sähköpostilla. Jäsenvaltioiden hyväksymät toimitustavat löytyvät Euroopan oikeusportaalista.

Kantajan on huolellisesti selvítettävä, mitä aineistoa tuomioistuin edellyttää vaatimuksen tueksi ja mitä muuta aineistoa voidaan käyttää todisteina sekä missä muodossa ne on toimitettava. Kaikki tuomioistuimet eivät hyväksy asiakirjoista jäljennöksiä skannattuina tai muuten, ja tuomioistuin voi kansallisten todistelusääntöjen mukaisesti vaatia toimitettavaksi alkuperäiskappaleet. Tämä vaihtelee tapauskohtaisesti, ja vaikka tuomioistuin voisi hyväksyä vaatimuksen sähköisessä muodossa, tukiaineistoa ei ole ehkä mahdollista lähettää sähköisesti, joten voi olla järkevää lähettää vaatimuslomake ja asiakirja-aineisto yhdessä käyttämällä muuta tuomioistuimen hyväksymää toimitustapaa.

3.7. Kieli

Asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan vaatimuslomake on toimitettava tuomioistuimen käyttämällä kielellä, ja sama koskee vaatimuslomakkeen kohdassa 8.2 annettavaa kuvausta vaatimuksen tueksi esitettävistä

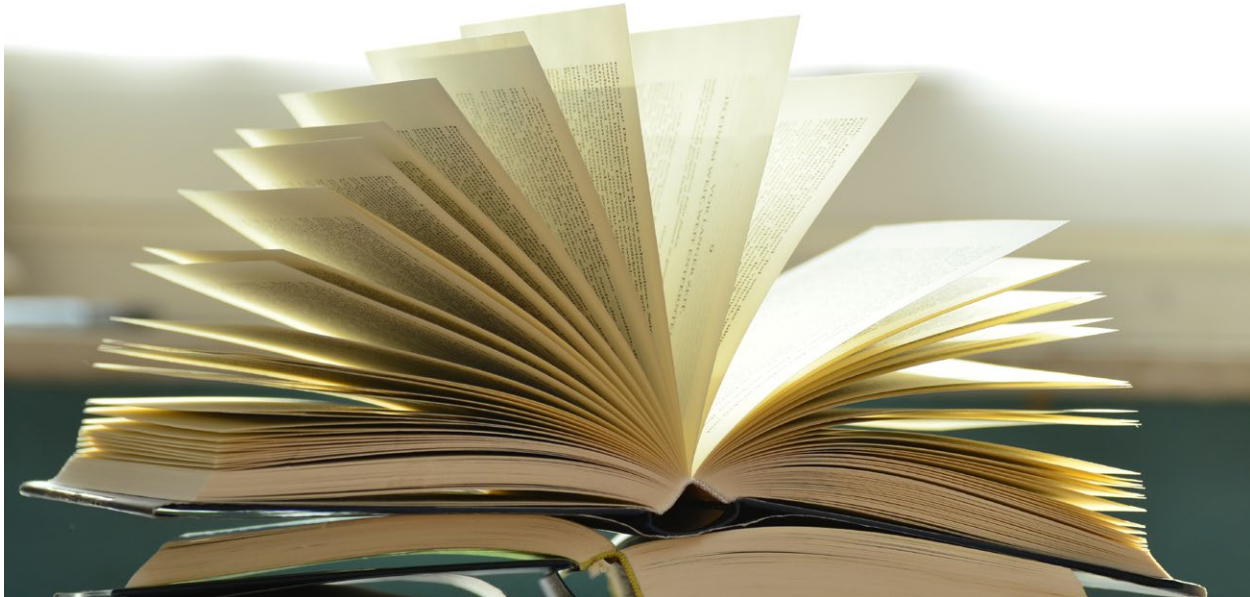
asiakirjoista. Katso muita lomakkeita ja asiakirjoja koskevia ohjeita jäljempänä kohdasta 4.7. Asianmukainen kieli on valittava huolellisesti jäsenvaltioissa, joissa on käytössä useita virallisia kieliä. Jotkin jäsenvaltiot ovat varautuneet hyväksymään vaatimuksia myös muulla kuin virallisella kielellä. On myös muistettava, että vastaajalla voi olla oikeus kieltäytyä vaatimuslomakkeen ja asiakirjojen tiedoksiannosta, jos tiedoksiantoa koskevia asiaankuuluvia kielivaatimuksia ei noudateta. Tätä selitetään tarkemmin jäljempänä kohdassa 4.2. Vaatimuslomake on saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä Euroopan oikeusportaalista. Lisäksi saatavilla on käännöstyökaluja, mikäli lomake täytetään eri kielellä. On huomattava, että jos 6 artiklan 3 kohdan soveltamiseksi tarvitaan käännöstä, vastuu käännöksen toimittamisesta ja siitä johtuvista kustannuksista on sillä asianosaisella, jolta tuomioistuin käännöstä edellyttää. Sama koskee tilannetta, jossa asianosainen on kieltäytynyt asiakirjan tiedoksiannosta, koska se ei ole oikealla kielellä 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

3.8. Tuomioistuimessa tehdyt sovinnot

Eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely on ensisijaisesti vakiolomakkeilla tapahtuva kirjallinen menettely, jossa tuomioistuimen ja asianosaisten vuorovaikutus on rajallista lukuun ottamatta määräaikojen noudattamisen varmistamista, tosiseikkojen ja todisteiden arvioimista sekä muita hallinnollisia velvollisuuksia. Asetuksen 12 artiklan 3 kohdan mukaan tuomioistuimella on kuitenkin velvollisuus yrittää saada aikaan sovinto asianosaisten välillä. Mikäli

suullinen käsittely järjestetään 5 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan (katso käsikirjan kohdat 5.3 ja 5.5) mukaisesti, se on hyvä tilaisuus yrittää saada aikaan sovinto. Velvollisuus ei kuitenkaan rajoitu vain suullisiin käsittelyihin, vaan sitä sovelletaan koko vaatimusten ja vastavaatimusten käsittelyn ajan.

Tuomioistuimen hyväksymä tai tuomioistuimessa eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn aikana tehty sovinto, joka on täytäntöönpanokelpoinen kyseisessä jäsenvaltiossa, on tunnustettava ja pantava täytäntöön myös muissa jäsenvaltioissa 23 a artiklan mukaisesti (katso lisätietoja kohdasta 8.6).

4

LUKU NELJÄ

Menettely sen jälkeen, kun tuomioistuin on vastaanottanut vaatimuksen

4.1. Kantaja oikaisee tai täydentää vaatimuslomaketta

4.1.1. Tuomioistuin tarkastaa vaatimuslomakkeen

Kun tuomioistuin saa vaatimuslomakkeen ja sitä tukevan aineiston, sen on ensimmäiseksi tarkastettava, että lomake on täytetty oikein ja asetuksen vaatimusten mukaisesti, ennen kuin se voi antaa asiakirjat tiedoksi vastaajalle. Jos näin ei ole, tuomioistuin voi pyytää kantajaa täydentämään tai oikaisemaan vaatimuslomaketta tai toimittamaan lisätietoja tai asiakirjoja, paitsi jos tuomioistuin katsoo alusta alkaen, että vaatimus on perusteeton tai että sitä ei voida ottaa tutkittavaksi. Tuomioistuimen on ilmoitettava kantajalle vaatimuksen tutkimatta jättämisestä sekä mahdollisuuksista hakea muutosta päätökseen jättää vaatimus tutkimatta. Tästä on säädetty asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa.

4.1.2. Tuomioistuin ilmoittaa kantajalle, jos vaatimus ei kuulu eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn soveltamisalaan

Jos tuomioistuin katsoo, että vaatimus ei kuulu asetuksen soveltamisalaan esimerkiksi sen takia, että sen kohde ei voi olla eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä käsiteltävän vaatimuksen perusta tai että vaatimuksen arvo ylittää eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn rahamääräisen ylärajan, tuomioistuimen on asetuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti ilmoitettava tästä kantajalle⁽²⁸⁾. Tällöin kantaja voi päättää, peruuko hän vaatimuksen. Jos hän ei tee niin, tuomioistuimen on jatkettava sen käsittelyä asianmukaisessa kansallisessa menettelyssä.

4.1.3. Kantajaa pyydetään täydentämään tai oikaisemaan vaatimuslomaketta

Tällainen pyyntö tehdään käyttämällä asetuksessa säädettyä lomaketta B. Samaa lomaketta voidaan käyttää, jotta kantajaa voidaan pyytää toimittamaan lomake oikealla kielellä, jos vaatimuslomaketta ei ole toimitettu tuomioistuimen käyttämällä kielellä. Tuomioistuin asettaa lomakkeessa määrääjän, johon mennessä kantajan on

⁽²⁸⁾ Jos tuomioistuin päättää hyväksyä vaatimuksen mutta käsitellä sitä asianmukaisessa kansallisessa menettelyssä, sen on myös ilmoitettava päätöksestä kantajalle. Eräissä jäsenvaltioissa on säädetty tätäkin varten erillisistä lomakkeista. Joissakin jäsenvaltioissa on yleisemminkin säädetty eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn yhteydessä käytettävistä lomakkeista asetuksessa säädettyjen lisäksi.

toimitettava pyydytetyt tiedot tai palautettava oikaistu lomake. Asetuksen 14 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tuomioistuimien voi poikkeustapauksessa pidentää tätä määräaika. Jos kantaja ei toimi pyynnön mukaisesti määräajassa tai jos lomaketta ei edelleenkään ole täytetty oikein tai asianmukaisella kielellä, vaatimus voidaan jättää tutkimatta. Asian tutkimatta jättäminen tällä perusteella ei merkitse vaatimuksen asiaratkaisua, vaan vaatimus voidaan esittää uudelleen eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä tai asianmukaisessa kansallisessa menettelyssä.

4.2. Vaatimuslomakkeen lähettäminen vastaajalle

4.2.1. Tuomioistuin lähettää jäljennöksen lomakkeesta A ja lomakkeen C

Sen jälkeen, kun tuomioistuin on päättänyt, että vaatimusta voidaan käsitellä eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä joko kantajan alun perin jättämässä muodossa tai vaatimuslomakkeen oikaisemisen tai kantajan toimittamien lisätietojen tai asiakirjojen saamisen jälkeen, tuomioistuin lähettää vastaajalle

jäljennöksen vaatimuslomakkeesta ja sitä tukevista asiakirjoista sekä vastauslomakkeen C, jonka ensimmäisen osan tuomioistuin täyttää.⁽²⁹⁾

4.2.2. Määräaika

Tuomioistuimen on lähetettävä asiakirjat vastaajalle 14 päivän kuluessa siitä, kun se on saanut asianmukaisesti täytetyn vaatimuslomakkeen eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä varten. Määräaika lasketaan joko alkuperäisen vaatimuslomakkeen saapumispäivästä, ellei oikaisua tai lisätietoja ole pyydetty, tai tarvittaessa myöhemmästä ajankohdasta, joka on asianmukainen siihen määräaikaan nähden, joka kantajalle on asetettu lomakkeen oikaisemiseen tai täydentämiseen tai lisätietojen antamiseen.

4.2.3. Tiedoksiantotavat

4.2.3.1. Tiedoksianto postitse tai sähköisesti

Asetuksen 13 artiklan 1 kohdan mukaan tuomioistuimen on lähetettävä lomake C, vaatimuslomakkeen jäljennös ja vaatimusta tukevat asiakirjat tiedoksi seuraavilla tavoilla:

⁽²⁹⁾ Lomakkeissa käytettävän kielen suhteen on oltava huolellinen. Katso kohdasta 4.2.3 tiedoksiantoa koskevat vaatimukset. Jotkin tuomioistuimet lähettävät lomakkeet sekä tuomioistuimen käyttämällä kielellä että vastaanottajan kielellä.

(a) postitse tai⁽³⁰⁾

(b) sähköisesti:

- (i) mikäli kyseiset tavat ovat teknisesti saatavilla ja sallittuja sen jäsenvaltion menettelysääntöjen mukaan, jossa eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely tapahtuu, ja mikäli tiedoksiannon kohteena olevan asianosaisen kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka on toisessa jäsenvaltiossa, kyseisen jäsenvaltion menettelysääntöjen mukaisesti
- (ii) mikäli tiedoksiannon kohteena oleva asianosainen on nimenomaisesti etukäteen hyväksynyt sen, että asiakirjat voidaan antaa hänelle tiedoksi sähköisesti, tai mikäli sen jäsenvaltion menettelysääntöjen mukaan, jossa asianosaisen kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka sijaitsee, asianosaisella on lakisääteinen velvoite hyväksyä kyseinen tiedoksiantotapa.

Tiedoksianto postitse tai sähköisesti on todistettava saantitodistuksella, johon on merkitty tiedoksiannon päiväs.

4.2.3.2. Muut tiedotteet

Asetuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaan muut tuomioistuimen ja asianosaisten tai muiden menettelyssä mukana olevien henkilöiden väliset kirjalliset tiedotteet on toimitettava sähköisesti saantitodistusta vastaan, mikäli kyseiset tavat ovat teknisesti saatavilla ja sallittuja

sen jäsenvaltion menettelysääntöjen mukaan, jossa eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely tapahtuu, ja mikäli kyseinen asianosainen tai henkilö on etukäteen hyväksynyt kyseisen viestintätavan tai mikäli sen jäsenvaltion menettelysääntöjen mukaan, jossa asianosaisen kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka sijaitsee, tällä on lakisääteinen velvoite hyväksyä kyseinen viestintätapa. Vaatimuslomakkeen A osassa 10 ja vastauslomakkeen C osassa 7 esitetään kysymyksiä tästä.

4.2.3.3. Tiedoksiantoa koskevat oletussäännöt

Jos tiedoksianto postitse tai sähköisesti 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti ei ole mahdollista, 13 artiklan 4 kohdassa säädetään eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun asetuksen 13 ja 14 artiklassa määritellyistä säännöistä. Lisätietoja kyseisistä oletussäännöistä löytyy tiedoksiantoa koskevasta laatikosta seuraavalla sivulla.

⁽³⁰⁾ Jos tiedoksianto tapahtuu toisessa jäsenvaltiossa, asiakirjat on toimitettava toiseen jäsenvaltioon tiedoksiantoasetuksen mukaisesti.

4.2.3.3.1. Asiakirjojen tiedoksianto koskevat oletussäännöt eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun asetuksen 13 ja 14 artiklan mukaisesti

Tiedoksianto vastaanottajan tai tämän edustajan vastaanottotodistusta vastaan

Eurooppalaisesta täytäntöönpanoperusteesta annetun asetuksen 13 artiklassa sallitaan tiivistetyt seuraavat tiedoksianto vastaanottotodistusta vastaan koskevat tiedoksiantotavat:

- henkilökohtainen tiedoksianto vastaanottajan allekirjoittamaa saantitodistusta vastaan
- tiedoksiannon suorittaneen toimivaltaisen henkilön antama ilmoitus siitä, että vastaanottaja on vastaanottanut asiakirjan tai että tämä on kieltäytynyt vastaanottamasta sitä ilman laillista perustetta⁽³¹⁾
- postitiedoksianto vastaanottajan allekirjoittamaa saantitodistusta vastaan
- sähköinen tiedoksianto vastaanottajan allekirjoittamaa saantitodistusta vastaan.

Tiedoksianto ilman vastaanottajan tai tämän edustajan vastaanottotodistusta

Eurooppalaisesta täytäntöönpanoperusteesta annetun asetuksen 14 artiklassa sallitaan myös seuraavat tiedoksianto ilman vastaanottotodistusta koskevat tiedoksiantotavat:

- tiedoksianto vastaanottajan kotiosoitteessa henkilölle, joka asuu samassa taloudessa kuin vastaanottaja tai työskentelee siellä
- tiedoksianto vastaanottajan liiketoimissa henkilölle, joka työskentelee vastaanottajan palveluksessa, jos vastaanottaja on itsenäinen ammatinharjoittaja tai oikeushenkilö
- asiakirjan toimittaminen vastaanottajan postilaatikkoon
- asiakirjan toimittaminen postitoimistoon tai toimivaltaisten viranomaisten haltuun ja tätä koskevan kirjallisen ilmoituksen toimittaminen vastaanottajan postilaatikkoon, jos kirjallisessa ilmoituksessa on selkeä maininta siitä, että kyse on tuomioistuinasiakirjasta tai siitä, että ilmoitus vastaa oikeusvaikutuksiltaan tiedoksiantoa ja käynnistää määrääkojen kulumisen.

⁽³¹⁾ Tässä yhteydessä on välttämätöntä muistaa erityisesti asiakirjojen tiedoksiantoa koskevan asetuksen (asetuksen (EY) N:o 1393/2007) 8 artiklan mukainen oikeus kieltäytyä tiedoksiannosta, elleivät asiakirjat ole kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää, tai sen paikkakunnan virallisella kielellä tai jollakin sen paikkakunnan virallisista kielistä, missä tiedoksianto tapahtuu, tai ellei niihin ole liitetty käännöstä jollekin edellä tarkoitetuista kielistä. Katso myös eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen johdanto-osan 12 kappale. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että vastaajalla olisi oikeus kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa, joka ei ole jäsenvaltion kielellä, jos hän pystyy ymmärtämään asiakirjan kieltä. Katso tähän liittyen Euroopan unionin tuomioistuimen asia C-14/07, *Ingenieurbüro Michael Weiss und Partner GbR v. Industrie- und Handelskammer Berlin*, ECLI:EU:C:2008:264.

Jos käytetään jotakin näistä neljästä menetelmästä, tiedoksianto on todistettava

- joko asiakirjat tiedoksi saaneen henkilön allekirjoittamalla saantitodistuksella tai
- tiedoksiannon toimittaneen toimivaltaisen henkilön allekirjoittamalla asiakirjalla, jossa ilmoitetaan käytetty tiedoksiantotapa, tiedoksiantopäivä ja tiedoksiannon vastaanottaneen henkilön nimi ja hänen suhteensa vastaajaan.

Tiedoksianto on mahdollista tehdä myös

- postitse ilman vastaanottotodistusta, jos vastaanottajalla on osoite siinä jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimessa vaatimus on pantu vireille
- sähköisesti, mistä on osoituksena tiedoksiannon toimittamisen automaattinen vahvistus, mikäli vastaaja on etukäteen nimenomaisesti hyväksynyt tämän tiedoksiantotavan.

Huomaa: Tiedoksiantoa ei saa tehdä näillä menetelmillä, jos velallisen osoitetta ei varmuudella tiedetä.

4.3. Mitä vastaaja voi tehdä saatuaan vaatimuslomakkeen

Saatuaan vaatimuslomakkeen vastaaja voi 5 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti

- vastata siihen 30 päivän kuluessa vaatimuslomakkeen tiedoksiannosta
 - täyttämällä vastauslomakkeen C II osan ja palauttamalla sen tuomioistuimelle asiaankuuluvien vastaustaan tukevien asiakirjojen kanssa tai
 - muulla asianmukaisella tavalla vastauslomaketta käyttämättä
- jättää vastaamatta – missä tapauksessa tuomioistuin antaa vaatimusta koskevan tuomion 30 päivän kuluttua tiedoksiantopäivästä.

Vastauksessaan vastaaja voi muun muassa

- myöntää vaatimuksen oikeaksi tai kiistää sen kokonaan tai osittain
- riitauttaa toimivaltaperusteen, johon vaatimus perustuu
- riitauttaa vaatimuksen väittämällä, että
 - vaatimuksen kohde ei kuulu eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn aineelliseen soveltamisalaan – vastauslomakkeen C osan II kohdassa 1 on tätä varten tilaa – tai
 - se ei ole asetuksen 3 artiklassa tarkoitettu rajat ylittävä asia

- ilmoittaa, että muun kuin rahamääräisen vaatimuksen arvo ylittää eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä asetetun ylärajan
- kiistää vaatimuksen sen asiasisällön tai vaaditun määrän osalta
- ilmoittaa käyttämällä vastauslomakkeen osan II kohtaa 2, mitä todistajia ja muita todisteita on tarkoitus esittää, ja liittää vastaukseen asiaankuuluvat väitteitä tukevat asiakirjat
- pyytää suullista käsittelyä käyttämällä vastauslomakkeen kohtaa 3 ja
- esittää vastavaatimuksen käyttämällä vaatimuslomaketta A ja toimittaa sen mukana kaikki asiaankuuluvat asiakirjat vaatimuksen tueksi sekä vastauslomakkeen.

Huomaa: Vastaajan ei tarvitse lähettää mitään asiakirjoja kantajalle. Se on asetuksen artiklan 4 ja 6 kohdan mukaisesti tuomioistuimen tehtävä.

4.4. Vaatimus tai vastavaatimus ylittää ylärajan

Jos vastaaja ilmoittaa, että muun kuin rahamääräisen vaatimuksen arvo ylittää eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn rahamääräisen ylärajan, tuomioistuimen on tehtävä asiasta päätös 30 päivän kuluessa siitä, kun vastaus on lähetetty kantajalle. Jos

vastaaja esittää vastavaatimuksen, kantajalla on vastaava oikeus ilmoittaa, että vastavaatimus ylittää rahamääräisen ylärajan. Asetuksen 2 artiklan 1 kohdan ja 5 artiklan 5 kohdan säännökset sovellettuina vastavaatimukseen 5 artiklan 7 kohdan mukaisesti aiheuttavat sen, että sekä kantajalla että vastaajalla on mahdollisuus kiistää toisen asianosaisen asema tässä kohdin menettelyä. Tuomioistuimen tätä asiaa koskeva päätös ei ole vaatimusta tai vastavaatimusta koskeva asiaratkaisu vaan päätös siitä, kuuluuko vaatimus menettelyn piiriin.⁽³²⁾ Asetuksen 5 artiklan 5 ja 7 kohdissa säädetään, että tätä asiaa koskevaan tuomioistuimen päätökseen ei voi hakea erikseen muutosta.

4.5. Vastavaatimus

Jos vastaaja esittää vastavaatimuksen, siihen sovelletaan 5 artiklan 7 kohdassa säädetyllä tavalla samoin kuin päävaatimukseen kaikkia asetuksen säännöksiä, erityisesti 4 artiklaa, 5 artiklan 3–5 kohtia ja 2 artiklaa. Tämä tarkoittaa, että vastavaatimuksen on kuuluttava asetuksen soveltamisalaan ja että menettelyn aloittamista koskevia säännöksiä sovelletaan myös vastavaatimukseen.⁽³³⁾ Vastavaatimusta koskevat lisäksi seuraavat seikat:

⁽³²⁾ Katso myös kohdasta 4.1.2, mitä tapahtuu, jos vaatimus tai vastavaatimus ei kuulu eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn soveltamisalaan.

⁽³³⁾ Katso näiltä osin käsikirjan kolmas luku, joka on otettava huomioon.

- Tuomioistuimen on annettava vastavaatimus ja sitä tukevat asiakirjat tiedoksi kantajalle 14 päivän kuluessa niiden vastaanottamisesta.
- Kantajan on vastattava 30 päivän kuluessa tiedoksiannosta.
- Jos vastavaatimus ylittää eurooppalaiselle vähäisiin vaatimuksiin sovellettavalle menettelylle asetetun rahamääräisen ylärajan, koko asia, sekä vaatimus että vastavaatimus, jää eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn ulkopuolelle ja sitä on käsiteltävä asiaankuuluvassa menettelyssä siinä jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimessa asia on vireillä, joko samassa tai muussa kansallisen lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Huomaa: Vaatimusta ja vastavaatimusta on niiden arvioinnin kannalta käsiteltävä erillisinä vaatimuksina. Tämä seuraa jälleen siitä, että 5 artiklan 7 kohdan mukaan vastavaatimukseen sovelletaan 2 artiklaa. Tästä seuraa myös, että vaatimuksen ja vastavaatimuksen kumulatiivisen arvon ei tarvitse olla rahamääräisen ylärajan alapuolella, jotta asian käsittelyä voitaisiin jatkaa eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä. Tuomioistuin voi siis ottaa päätöstä tehdessään huomioon erikseen vaatimuksen ja vastavaatimuksen arvon.

4.6. Määräajat

On huomattava, että eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn kaikkiin vaiheisiin sovelletaan kiinteitä määräaikoja. On

hyvin tärkeää, että määräaikoja noudatetaan menettelyn alussa ja kun tuomioistuin alkaa käsitellä riitakysymyksiä. Varsinkin asetuksen 5 artiklassa vahvistetut määräajat ovat ratkaisevia nopean menettelyn kannalta. Erityisen tärkeitä ovat määräajat, jotka liittyvät asiakirjojen tiedoksiantoon ja vastausten saamiseen vastaajalta ja kantajalta sen mukaan, kuinka vaatimuksen käsittely etenee. Tuomioistuimella on 14 artiklan 2 kohdan mukaan valtuudet pidentää määräaikaa, jonka kuluessa vastaajan on vastattava vaatimukseen – 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti – ja määräaikaa, jonka kuluessa kantajan on vastattava vastavaatimukseen – 5 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Määräaikojen pidentäminen edellyttää kuitenkin poikkeuksellisia olosuhteita.

4.7. Kieli

On muistettava, että eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä sovelletaan samoja käytettävää kieltä koskevia sääntöjä sekä päävaatimukseen ja siihen vastaajalta saatavaan vastaukseen että vastavaatimukseen ja siihen annettavaan vastaukseen, samoin kuin vastavaatimusta tukevien asiakirjojen kuvaukseen. Katso edellä kohta 3.7.

5

LUKU VIISI

Tosiseikkojen selvittäminen

5.1. Tuomioistuimen tehtävät riitaisissa asioissa

5.1.1. Tosiseikat selvitetään tuomioistuimen aloitteesta

Tuomioistuimella on ensisijainen vastuu todeta tosiseikat riita-asiassa, joka koskee eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä käsiteltävää vaatimusta tai vastavaatimusta. Tämä johtuu siitä, että asetuksen asiaankuuluvien artiklojen – 4 artiklan 4 kohdan, 7 artiklan 1 kohdan ja 9 artiklan 1 kohdan – mukaan tuomioistuimella on velvollisuus tehdä niin ja omasta aloitteestaan ilmoittaa asianosaisille, mitä tietoja tuomioistuin heiltä tarvitsee voidakseen antaa riita-asiassa tuomion. Tällä tavoin menettelyn hallinta ja valvonta ovat tuomioistuimella. Tarkoituksena on, että tuomioistuin siten varmistaa, että asetuksen tavoitteet saavutetaan eli että menettely on nopea, yksinkertainen ja suhteellisen edullinen.

5.1.2. Tuomioistuin määrittää todistelutavat ja todisteiden luonteen

Asetuksen 9 artiklassa säädetään, että tuomioistuin päättää todisteiden vastaanottamistavasta, että sen on käytettävä yksinkertaisinta ja edullisinta todisteiden vastaanottamistapaa ja että se kuulee suullisia todisteita ja asiantuntijatodistajien lausuntoja vain, jos se on tarpeen asian ratkaisemiseksi. Tätä kysymystä arvioidessaan tuomioistuimen on harkittava, mitä kuluja tällaiseen todisteluun saattaa liittyä, ja otettava

huomioon menettelyn tausta-ajatus, joka esitetään muun muassa asetuksen 1 ja 16 artiklassa sekä johdanto-osan 29 kappaleessa. Niiden mukaan eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä olisi pyrittävä vähentämään arvoltaan vähäisten rajat ylittävien vaatimusten ajamisesta koituvia kuluja. Asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että menettelyn pitäisi olla kirjallinen. Asetuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan suullinen käsittely olisi järjestettävä vain, jos tuomion antaminen ei ole todistelun perusteella mahdollista tai jos asianosainen sitä pyytää (katso käsikirjan kohdan 5 alakohta 3).

5.2. Lisätiedot kantajalta ja vastaajalta

Kuten edellä tämän käsikirjan kohdassa 4.1 on todettu ja kuten asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa ja 5 artiklan 7 kohdassa säädetään, tuomioistuin voi vaatimuslomakkeen tai vastavaatimuksen saatuaan tarvittaessa pyytää asianosaisia toimittamaan lisätietoja. Koska tuomioistuimella on velvollisuus selvittää tosiseikat ja määrittää vaatimukseen liittyvät riitakysymykset, asetuksen 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tuomioistuimelle annetaan myös mahdollisuus pyytää vaatimusta koskevia lisätietoja sen jälkeen, kun se on tiedoksiannon jälkeen saanut vastauksen vaatimukseen tai vastavaatimukseen. Tuomioistuin asettaa määräajan, johon mennessä tiedot on toimitettava, ja poikkeustapauksissa määräaika voidaan jatkaa, kuten 14 artiklan 2 kohdassa säädetään. Asetuksen 7 artiklan 3 kohdan mukaan tuomioistuimen on 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettava

asianosaiselle, jolle pyyntö esitetään, mitä seurauksia on määrääjän noudattamatta jättämisellä. Seurauksia voivat olla tuomion antaminen kyseistä asianosaista vastaan tai vaatimuksen tutkimatta jättäminen. Kaikkien näiden säännösten tarkoitus on vahvistaa tuomioistuimen roolia asian hallinnassa nopean päätöksen aikaansaamiseksi.

5.3. Tuomioistuin päättää suullisen käsittelyn järjestämisestä

5.3.1. Tuomioistuin järjestää suullisen käsittelyn vain tarvittaessa

Kuten aiemmin todettiin, tuomioistuin päättää suullisen käsittelyn järjestämisestä tosiseikkojen selvittämiseksi. Tämä johtuu 5 artiklan 1 kohdassa esitetystä periaatteesta, jonka mukaan eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely on ensisijaisesti kirjallinen menettely. Asetuksen johdanto-osan 9 kappaleen mukaisesti tuomioistuimen on kunnioitettava oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja kontradiktorisen menettelyn periaatetta, mutta suullisen käsittelyn pitäisi olla poikkeusjärjestely ottaen huomioon asetuksen tavoitteena oleva nopea ja edullinen menettely. Asetuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan tuomioistuimen on järjestettävä suullinen käsittely vain, jos tuomion antaminen ei ole kirjallisen todistelun perusteella mahdollista tai jos asianosainen sitä pyytää ja tuomioistuin hyväksyy pyynnön. Tuomioistuimen on käsiteltävä asia kyseisen säännöksen mukaisesti ja sovellettava eurooppalaisen vähäisiin

vaatimuksiin sovellettavan menettelyn yleisperiaatetta, jonka mukaan menettely on pääasiassa kirjallinen menettely ja suullinen käsittely on järjestettävä vain poikkeustapauksissa. Tuomioistuin päättää suullisen käsittelyn järjestämisestä tapauskohtaisesti ottaen huomioon kirjallisen todistelun. Jos suullinen käsittely on välttämätön, se pitäisi periaatteessa järjestää hyödyntäen asianmukaista etäviestintäteknikkaa 8 artiklan mukaisesti (katso lisätietoja kohdasta 5.5).

5.3.2. Tuomioistuin voi evätä suullisen käsittelyn

Vaatuslomakkeessa ilmoitetaan kantajalle, että eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely on kirjallinen menettely, ja kerrotaan, miten suullista käsittelyä pyydetään (osa 9). Kysymyksessä 9.1 kysytään, haluaako kantaja suullisen käsittelyn. Jos kantaja vastaa kyllä, hänen on annettava perustelut. Vastauslomakkeen osassa 3 kysytään sama kysymys vastaajalta. Tuomioistuin voi evätä pyynnön, jos tuomioistuin katsoo asian olosuhteiden perusteella, että käsittelyä ei tarvita riitakysymysten ratkaisemiseksi ja asian hoitamiseksi oikeudenmukaisella tavalla (5 artiklan 1 kohdan a alakohhta). Jos tuomioistuin evää suullisen käsittelyn, perustelut siihen on annettava kirjallisesti, mutta säännöksessä säädetään yksiselitteisesti, että epäämispäätökseen ei voi erikseen hakea muutosta tai uudelleen tutkimista.

5.4. Todistelun vastaanottaminen

Asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa säädetään yksiselitteisesti, että tuomioistuin päättää todisteiden vastaanottamistavoista ja tarvittavan todistelun laajuudesta tuomion antamiseksi. Asetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaan tuomioistuin voi ottaa vastaan kirjallisia lausumia todistajilta, asiantuntijoilta ja asianosaisilta. Asetuksen 9 artiklan 4 kohdan mukaan asiantuntijoita tai todistajia on kuultava vain, jos tuomion antaminen ei ole mahdollista muiden todisteiden perusteella. Asiantuntijoiden tai todistajien kuuleminen on järjestettävä 8 artiklan mukaisesti hyödyntäen asianmukaista etäviestintätekniikkaa (katso kohta 5.5). Jos todisteita on otettava vastaan EU:n toisesta jäsenvaltiosta, tuomioistuimen on harkittava asiaankuuluvissa EU:n säännöissä vahvistettujen menettelyjen käyttämistä, varsinkin menettelyjen, joista on säädetty jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa annetussa asetuksessa⁽³⁴⁾.

5.5. Tieto- ja viestintätekniikan käyttö suullisissa käsittelyissä ja todisteiden vastaanottaminen

Tieto- ja viestintätekniikan käytön tärkeys on lisääntynyt tuomioistuimissa, mikä heijastuu myös (muutettuun) eurooppalaiseen vähäisiin

vaatimuksiin sovellettavaan menettelyyn. Tekniikan todellinen käyttö riippuu tekniikan saatavuudesta tuomioistuimessa, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu. Tieto- ja viestintätekniikan käyttö ei ole menettelyssä pakollista. Asetuksen 8 artiklan 1 kohdan mukaan suullinen käsittely on järjestettävä hyödyntäen asianmukaista etäviestintätekniikkaa. Käsittely voidaan järjestää esimerkiksi video- tai puhelinkonferenssina, jos tekniikka on saatavilla tuomioistuimessa ja ellei kyseisen tekniikan käyttö haittaa asian käsittelemistä oikeudenmukaisella tavalla asian erityiset olosuhteet huomioon ottaen. Todisteiden vastaanottamisesta annettua asetusta sovelletaan, mikäli kuultavan henkilön kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka on muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimen käsiteltäväksi asia on saatettu. Kuuleminen järjestetään asianmukaista etäviestintätekniikkaa hyödyntäen. Mikäli asianosainen on haastettu olemaan fyysisesti läsnä käsittelyssä, tämä voi pyytää etäviestintätekniikan käyttöä sillä perusteella, että fyysisen läsnäolon järjestäminen – erityisesti kulujen osalta – on vaatimukseen nähden suhteetonta, mikäli kyseinen tekniikka on saatavilla tuomioistuimessa (8 artiklan 2 kohta). Mikäli asianosainen on kutsuttu osallistumaan suulliseen käsittelyyn etäviestintätekniikkaa hyödyntäen, tämä voi pyytää saada olla fyysisesti läsnä käyttämällä vaatimuslomakkeen osaa 9.2 ja vastauslomakkeen osaa 4. Lomakkeissa on kerrottu asianosaisille, että kulujen perimiseen sovelletaan 16 artiklan ehtoja (katso kohta 3.4). Tuomioistuin päättää, järjestetäänkö suullinen käsittely ja järjestetäänkö se videokonferenssina tai muuta

⁽³⁴⁾ Asetus (EY) N:o 1206/2001.

tekniikkaa hyödyntäen vai pitääkö asianosaisen olla fyysisesti läsnä. Tuomioistuimen päätökseen ei voi hakea muutosta erikseen hakematta muutosta koko tuomioon (8 artiklan 4 kohta).

Samoja säännöksiä sovelletaan todistajien suulliseen kuulemiseen 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti (katso kohta 5.4).

5.6. Tuomioistuimen tehtävät

5.6.1. Tuomioistuin määrittää menettelyn

Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn keskeisiä tavoitteita on asetuksen 1 artiklan mukaan nopeuttaa ja yksinkertaistaa vähäisiä vaatimuksia koskevia oikeudenkäyntejä valtion rajat ylittävissä asioissa EU:ssa ja alentaa kuluja sekä sitä kautta helpottaa oikeussuojan saatavuutta.⁽³⁵⁾ Tuomioistuimilla on näiden tavoitteiden saavuttamisessa keskeinen tehtävä. Niiden on aktiivisesti ohjattava eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä, määritettävä käytettävä menettely ja sovellettava oikeudenkäyntimenettelyä koskevaa kansallista lainsäädäntöä sen mukaisesti. Sen lisäksi, että tuomioistuin määrittää todisteiden laajuuden ja tavat, joilla ne vastaanotetaan, tuomioistuimen on yleisesti ohjattava menettelyä kontradiktorisen oikeudenkäynnin periaatteiden mukaisesti

kunnioittaen asiassa oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Lisäksi asetuksen 12 artiklan 3 kohdan mukaan tuomioistuimella on velvollisuus pyrkiä asianosaisten välillä sovintoratkaisuun silloin, kun se on tarkoituksenmukaista. Tämä velvollisuus ei rajoitu suulliseen käsittelyyn, vaan se koskee vaatimusta ja vastavaatimusta koskevaa oikeudenkäyntiä kokonaisuudessaan (katso myös kohta 3.8).

5.6.2. Tuomioistuin tiedottaa asianosaisille menettelyllisistä kysymyksistä

Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä tuomioistuimen tehtävänä on määrittää menettely ja ohjata sitä. Tehtävää on vahvistettu asetuksen 12 artiklan 2 kohdassa, jonka mukaan tuomioistuimella on myös velvollisuus tukea asianosaisia menettelyllisissä kysymyksissä tiedottamalla heille niistä. Asetuksen johdanto-osan 9 kappaleesta seuraa, että näin tehdessään tuomioistuimen on kohdeltava asianosaisia tasapuolisesti oikeudenkäynnin oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi. Velvollisuus tiedottaa asianosaisille menettelyllisistä kysymyksistä voidaan hoitaa eri tavoin kansallisten menettelyjen mukaisesti. Se voidaan toteuttaa vaikkapa suullisesti oikeudenkäynnin aikana tai sähköisesti muun muassa sähköpostitse tai videoneuvottelulla tai muulla kansallisessa laissa sallitulla tavalla.⁽³⁶⁾ Asetuksen 12 artiklan 1 kohdan mukaan asianosaisia ei saa vaatia tekemään vaatimusta koskevaa oikeudellista arviointia, vaan tämä tehtävä

⁽³⁵⁾ Katso myös asetuksen johdanto-osan 5, 7 ja 8 kappaleet.

⁽³⁶⁾ Katso asetuksen johdanto-osan 22 kappale.

jää tuomioistuimelle. Tämä säännös on erityisen tärkeä, jos asianomaista ei edusta asianajaja tai muu ammattilainen (12 artikla). Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä tuomioistuimessa olisi oltava ainakin yksi henkilö, joka on kelpoinen toimimaan tuomarina sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jonka tuomioistuimessa vaatimus on käsiteltävänä.⁽³⁷⁾

5.6.3. Määräajat

Tuomioistuimen on 30 päivän kuluessa siitä, kun se on saanut vastaajalta vastauksen vaatimukseen tai kantajalta vastauksen vastavaatimukseen, päätettävä, tarvitaanko todistelua, tai kutsuttava asianosaiset suulliseen käsittelyyn, jos tuomioistuin on päättänyt sen olevan tarpeen. On muistettava, että nopeus on tärkeää, joten käsittely on järjestettävä 30 päivän kuluessa siitä, kun asianosaiset on kutsuttu käsittelyyn. Kuten edellä kohdassa 5.2 on todettu, asetuksen 14 artiklan 2 kohdan mukaan tiettyjä määräaikoja voidaan jatkaa, tosin vain poikkeustapauksissa. Tämä koskee myös 7 artiklassa asetettua 30 päivän määräaikaa. Koska tarkoituksena on kuitenkin se, että kaikki eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn vaiheet toteutetaan mahdollisimman nopeasti, ja koska annetut määräajat ovat enimmäisaikoja, tuomioistuin voi asettaa 30:tä päivää lyhyemmän määräajan.⁽³⁸⁾

⁽³⁷⁾ Katso asetuksen johdanto-osan 27 kappale.

⁽³⁸⁾ Tuomioistuimen velvollisuutta nopeuttaa oikeudenkäyntiä käsitellään yleisesti asetuksen johdanto-osan 23 kappaleessa.

6

LUKU KUUSI

Tuomio

6.1. Tuomion antaminen

Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä tuomio annetaan jossakin seuraavista vaiheista:

6.1.1. Yksipuolinen tuomio – yleistä

Jos vastaaja ei vastaa vaatimukseen 30 päivän kuluessa vaatimuksen, vastauslomakkeen ja lomakkeen C tiedoksiannosta, tuomioistuin antaa tuomion. Samoin, jos tuomioistuin on pyytänyt vaatimuksen oikaisua, lisätietoja tai muuta täydennystä ja asianosainen, jolle pyyntö on osoitettu, ei ole vastannut asetetussa määräajassa, tuomioistuin voi antaa tuomion toisen asianosaisten eduksi. Jos tuomioistuin on itse asettanut määräajan johonkin edellä mainittuun tarkoitukseen, sen on ilmoitettava kyseiselle asianosaiselle seurauksista, joita määräajan noudattamatta jättämisestä aiheutuu, ja siten myös mahdollisuudesta, että tuomio annetaan niissä olosuhteissa kyseistä asianosaista vastaan.

6.1.2. Yksipuolinen tuomio – vastavaatimus

Samoin kuin päävaatimuksesta, tuomioistuin voi antaa tuomion vastavaatimuksesta, jos kantaja ei vastaa 30 päivän kuluessa vastavaatimuksen tiedoksiannosta. Tällaisessa tilanteessa on oletettava, että kantaja haluaa jatkaa päävaatimuksen ajamista, joten tässä tilanteessa tuomioistuin ei voi jättää vaatimusta tutkimatta, ellei se ole pyytänyt kantajalta lisätietoja sen jälkeen, kun se on saanut

vastauksen vaatimukseen. Tällöin tuomioistuimen on päätettävä, mikä on asianosaisten välillä oikeudenmukaisin menetelmä edetä. Siihen voi kuulua lisätietojen hankkiminen tai todisteiden vastaanottaminen asetuksen 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti tai suullisen käsittelyn järjestäminen.

6.2. Tuomio kaikkien tietojen saamisen ja todisteiden vastaanottamisen jälkeen

6.2.1. Ilman suullista käsittelyä

Jos tuomioistuin päättää antaa tuomion asian kohteesta ilman suullista käsittelyä joko saatuaan vastaajan mahdollisen vastauksen vaatimukseen tai pyydettyään antamaan määräajassa lisätietoja, jotka se on saanut, tuomioistuimen on annettava tuomio 30 päivän kuluessa tietojen saamisesta. Lisäksi jos tuomioistuin on vastaanottanut todisteita voidakseen antaa tuomion, mutta suullista käsittelyä ei ole järjestetty, sen on annettava tuomio 30 päivän kuluessa todisteiden vastaanottamisesta.

6.2.2. Suullisen käsittelyn jälkeen

Jos tuomioistuin järjestää suullisen käsittelyn, sen on annettava tuomio 30 päivän kuluessa suullisen käsittelyn päivästä. Tähän sisältyy oletus, että tuomioistuin on saanut kaikki tuomion antamiseksi tarvittavat vaatimuksen tai mahdollisen vastavaatimuksen kohdetta koskevat

tiedot ja todisteet suullisen käsittelyn päättymiseen mennessä eikä mikään edellytä, että tuomioistuimen olisi hankittava lisätietoja tai todisteita asianosaisilta suullisen käsittelyn päättymisen jälkeen. Asetuksen 14 artiklan 3 kohdan mukaan 30 päivän määräaikaa voidaan pidentää, mutta vain jos tuomioistuin ei poikkeustapauksessa voi antaa tuomiota asetuksessa säädettyssä 30 päivän määräajassa. Tällaisessa poikkeustilanteessa tuomioistuimen on toteutettava kaikki tarvittavat toimet, jotta tuomio voidaan antaa mahdollisimman pian. Asioiden nopeuttamiseksi tuomioistuin voi tietenkin antaa tuomion, ennen kuin 30 päivää on kulunut, jos se on siihen valmis.

6.3. Tuomion muoto, sisältö ja tiedoksianto

6.3.1. Tuomio annettava tiedoksi asianosaisille kirjallisesti

Asetuksessa ei erikseen säädetä, että tuomio on kirjallinen, ja jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmät saattavat vaihdella sen suhteen, vaaditaanko vähäisiä vaatimuksia koskevien tuomioiden olevan kirjallisia. Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä kuitenkin edellytetään tuomion tiedoksiantoa, joten tästä voidaan päätellä, että tuomion on oltava kirjallisessa muodossa. Muutoin asetuksessa ei säädetä tuomiolle mitään erityistä muotoa

ja sisältöä, ja ne määräytyvät siten asetuksen 19 artiklan mukaisesti sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jossa vaatimusta käsittelevä tuomioistuin sijaitsee.

6.3.2. Tuomion kieli tiedoksiantoa varten

Vaikka asetuksessa säädetään todistuslomakkeesta, joka tuomioistuimen on asianosaisen pyynnöstä annettava tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa⁽³⁹⁾ varten, tuomio on siitä erillinen. Asetuksessa ei säädetä, että tuomio pitäisi kirjoittaa muulla kielellä kuin tuomion antavan tuomioistuimen käyttämällä kielellä, mutta tuomio on annettava tiedoksi asianosaisille, joten tarvitaan asianmukainen kieliversio asiaa koskevan EU:n lainsäädännön noudattamiseksi.⁽⁴⁰⁾ Jos tuomion teksti on käännettävä tiedoksiantovaatimusten täyttämiseksi, käännöskulut koituvat todennäköisesti ensi kädessä sille henkilölle, jonka eduksi tuomio on annettu ja jonka edun mukaista tuomion täytäntöönpano on, ellei oikeudenkäyntimenettelyä koskevassa asiaankuuluvassa lainsäädännössä ole toisin säädetty. Kulut voidaan ehkä periä tuomion velalliselta osana oikeudenkäyntikuluja.

⁽³⁹⁾ Katso lisätietoja todistuksesta jäljempänä kohdassa 8.3. Yleistä tietoa tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta annetaan luvussa 8.

⁽⁴⁰⁾ Katso edellä kohta 4.2.3 ja asetuksen johdanto-osan 19 kappale.

6.3.3. Tuomion tiedoksianto asianosaisille

Sen jälkeen, kun tuomio annettu, tuomioistuimen on asetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaan annettava se tiedoksi käyttämällä jotakin asetuksessa säädettyä tiedoksiantomenetelmää. Katso asetuksen 13 artikla ja kohta 4.2.3.

6.4. Kulut

Tuomio sisältää kulujen maksamismääräyksen. Eräs eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn keskeisiä päämääriä on pitää kulut mahdollisimman pieninä. Tämä käy selvästi ilmi asetuksen 1 artiklasta ja johdanto-osan 29 kappaleesta. Siitä syystä asetuksen 16 artiklassa säädetään, että sellaisia kuluja ei saa määrätä korvattaviksi, jotka ovat tarpeettomia tai suhteettomia vaatimukseen nähden. Tämä on erityisen tärkeää, jos asianajaja tai muu oikeusalan ammattilainen edustaa voittanutta asianosaista, koska tällaisia edustuskuluja pitäisi tuomiossa määrätä korvattaviksi vain, jos ne ovat oikeassa suhteessa vaatimukseen ja tarpeellisia. Ellei edellä esitetystä periaatteesta muuta johdu, asetuksen 16 artiklan mukaan on sovellettava sääntöä, jonka mukaan hävinnyt asianosainen olisi tuomiossa määrättävä maksamaan oikeudenkäyntikulut, jotka määritetään asiaankuuluvan kansallisen lain mukaan. Katso käsikirjan kohta 3.4.

7

LUKU SEITSEMÄN

Tuomion uudelleen tutkiminen ja muutoksenhaku

7.1. Tuomion uudelleen tutkiminen eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä

Asetuksen 18 artiklassa säädetään eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annetun tuomion uudelleen tutkimisesta. Se on mahdollista, jos tuomio on annettu vastaajaa vastaan kantajan eduksi tai jos vastaaja on esittänyt vastavaatimuksen ja tuomioistuimien on antanut tuomion kantajaa vastaan.

7.1.1. Tuomion uudelleen tutkimisen perusteet

Vastaajalla tai, jos vastavaatimus on johtanut tuomioon vastaajan eduksi, kantajalla on oikeus hakea eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annetun tuomion uudelleen tutkimista sen jäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa, missä tuomio on annettu, seuraavien perusteiden:

- jos vaatimuslomaketta tai kutsua suulliseen käsittelyyn ei ole annettu tiedoksi riittävän ajoissa tai se on annettu niin, ettei asianosainen ole pystynyt järjestämään puolustustaan, tai
- jos vastaaja tai kantaja ei ole voinut vastustaa vaatimusta ylivormaisen esteen tai hänestä riippumattomien poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

Kummassakin tapauksessa edellytetään, että vastaaja tai tarvittaessa kantaja toimii viipymättä.

Uudelleen tutkimista on haettava 30 päivän sisällä siitä päivästä, jona vastaaja on todellisuudessa saanut tiedon tuomion sisällöstä ja on voinut reagoida siihen, ja viimeistään päivästä, jona on toteutettu ensimmäinen täytäntöönpanotoimi, jolla vastaajan hallinto-oikeuteen puututaan koko hänen omaisuutensa tai sen osan osalta. Pidennystä ei voida myöntää (18 artiklan 2 kohta).

Huomaa: Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annettu tuomio voidaan asetuksen 18 artiklan mukaan tutkia uudelleen vain siinä jäsenvaltiossa, jossa tuomio on annettu, riippumatta siitä, missä tuomio on pantava täytäntöön.

Eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun asetuksen 20 artiklan uudelleen tutkimista koskevan säännöksen osalta unionin tuomioistuin totesi yhdistetyissä asioissa C-119/13, *eco cosmetics GmbH & Co. KG v. Virginie Laetitia Barbara Dupuy*, ja C-120/13, *Raiffeisenbank St. Georgen reg. Gen. mbH v. Tetyana Bonchuk*, (ECLI:EU:C:2014:2144), että mikäli eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun asetuksen 13–15 artiklojen tiedoksiantovaatimuksia ei ole noudatettu, 20 artiklaa ei sovelleta ja asia täytyy ratkaista mahdollisesti

kansallisella menettelyllä. Tämä ratkaisu voi olla olennainen myös eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen 18 artiklan soveltamisen kannalta.

7.1.2. Tuomion uudelleen tutkimisen seuraus

Jos uudelleen tutkiminen hyväksytään jollakin asetuksessa annetulla perusteella, uudelleen tutkimisen kohteena olevassa asiassa annettu tuomio on mitätön. Vastaaja ei menetä vanhentumis- tai määräaikaisten keskeytymistä koskevista sovellettavista kansallista säännöistä saamaansa etua. Mikäli uudelleen tutkiminen evätään, tuomio pysyy voimassa (18 artiklan 3 kohta).

7.2. Muutoksenhaku

Asetuksen 17 artiklan mukaan jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä ratkaistaan, voiko jäsenvaltiossa annettuun tuomioon hakea muutosta. Jos muutoksenhaku on mahdollinen, kuluihin sovelletaan samoja sääntöjä kuin vaatimusta koskevassa alkuperäisessä oikeudenkäynnissä. Euroopan oikeusportaalista löytyy tietoa siitä, onko muutoksenhaku mahdollinen ja mikä tuomioistuin on toimivaltainen.

7.3. Oikeudellinen edustus tuomion uudelleen tutkimisessa ja muutoksenhakumenettelyssä

Asetuksen 10 artiklassa oikeudellisesta edustuksesta annetut säännökset koskevat 18 artiklan mukaista uudelleen tutkimista yhtä lailla kuin päävaatimusta ja mahdollista vastavaatimusta koskevaa alkuperäistä oikeudenkäyntiä, joten asianosaisilla ei ole pakko olla oikeudellista edustusta näissä oikeudenkäynneissä. On harkittava, koskeeko sama kanta myös muutoksenhakua eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annettua tuomiota vastaan oikeudenkäyntimenettelyä koskevan kansallisen lain mukaisesti. Tämä on erityisen merkittävää kulujen korvaamisen kannalta, koska muutoksenhaussa asetuksen 16 artiklan mukaista kulujärjestelmää on 17 artiklan 2 kohdan nojalla sovellettava muutoksenhakuun samoin kuin alkuperäiseen oikeudenkäyntiin. Samaten 16 artiklaa sovelletaan 18 artiklan mukaiseen uudelleen tutkimiseen. Tässä yhteydessä olisi muistettava asetuksen johdanto-osan 29 kappale siltä osin, että hävinneen muutoksenhakijan maksettavaksi määrättyjen kulujen on oltava kohtuullisia suhteessa vaatimuksen arvoon tai tarpeellisia. Tämä koskee myös kuluja, joita on aiheutunut siitä, että toinen asianosainen on käyttänyt edustajanaan asianajajaa⁽⁴¹⁾.

⁽⁴¹⁾ Katso myös kohta 9.1.2.

8

LUKU KAHDEKSAN

Tuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano

8.1. Tuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano – yleisperiaatteet

8.1.1. Eksekvatuurimenettelyn poistaminen

Vaatimuksesta tai vastavaatimuksesta annettu tuomio, joka on täytäntöönpanokelpoinen jäsenvaltiossa, jossa se on annettu, on yhtä lailla täytäntöönpanokelpoinen kaikissa muissa jäsenvaltioissa. Asetuksen 20 artiklan 1 kohdan mukaan täytäntöönpanovaltiossa ei tarvita täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista eikä eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annetun tuomion tunnustamista voi vastustaa⁽⁴²⁾. Tuomiota ei sen sisältämän asiaratkaisun osalta saa missään tapauksessa ottaa uudelleen tutkittavaksi täytäntöönpaneavassa jäsenvaltiossa. Tuomio on täytäntöönpanokelpoinen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.⁽⁴³⁾ On kuitenkin muistettava, että henkilö, joka haluaa saattaa täytäntöön tuomioistuimen eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä antaman tuomion, voi halutessaan käyttää uudelleenlaaditun Bryssel I asetuksen mukaisia menettelyjä.

Asetuksen 20 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tuomioistuimen on yhden asianosaisen pyynnöstä annettava tuomiosta maksuton todistus käyttämällä vakiolomaketta D (liite IV). Tuomioistuimen

on pyynnöstä annettava kyseinen todistus millä tahansa unionin toimielinten virallisella kielellä käyttämällä monikielistä dynaamista vakiolomaketta, joka löytyy Euroopan oikeusportaalista. Tuomioistuin ei ole velvollinen toimittamaan käännöstä/translitterointia todistuksen vapaisiin tekstikenttiin kirjoitetusta tekstistä.

8.1.2. Täytäntöönpanomenettely – sovellettava laki

Asetuksen 21 artiklan mukaan täytäntöönpanomenettelyyn sovelletaan täytäntöönpaneavan jäsenvaltion lakia, ellei asetuksessa täytäntöönpanosta annetuissa säädöksissä toisin säädetä. Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annettu tuomio on pantava täytäntöön samoin edellytyksin kuin täytäntöönpaneavassa jäsenvaltiossa annettu tuomio.

8.2. Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn vaatimukset – täytäntöönpanomenettely

Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annetun tuomion täytäntöönpanomenettelyn aloittamiseksi asetuksen mukaisesti täytäntöönpanoa hakevan henkilön on saatava

⁽⁴²⁾ Katso myös asetuksen johdanto-osan 30 kappale.

⁽⁴³⁾ Katso 15 artiklan 1 kohta ja johdanto-osan 25 kappale.

tuomion antaneelta tuomioistuimelta todistus, jonka antamisesta säädetään asetuksen 20 artiklan 2 kohdassa, ja tarvittaessa käännös täytäntöönpanevan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti. Jäsenvaltioiden on annettava tietoa siitä, mitkä kielet ovat virallisten kielten lisäksi sallittuja (21 a artiklan 1 kohta). Asetuksen 20 artiklan 2 kohdan mukaisessa todistuksessa olevien tuomion asiasisältöä koskevien tietojen kääntäminen on teetettävä pätevällä kääntäjällä (21 a artiklan 2 kohta). Tieto täytäntöönpanon osalta sallituista kielistä löytyy Euroopan oikeusportaalista.

Täytäntöönpanoa hakevalta asianosaiselta ei saa edellyttää, että hänellä on täytäntöönpanevassa jäsenvaltiossa postiosoite tai valtuutettu edustaja lukuun ottamatta henkilöä, jonka asianosainen on valtuuttanut varsinaiseen täytäntöönpanomenettelyyn edustajakseen (21 artiklan 3 kohta). Asianosaisen ei myöskään tarvitse asettaa täytäntöönpanevassa jäsenvaltiossa vakuutta, takausta tai muuta talletusta tuomion täytäntöönpanemiseksi (21 artiklan 4 kohta).

8.3. Tuomiosta annettavan todistuksen käyttö

8.3.1. Lomake D

Tuomiosta annettavan todistuksen lomake D on asetuksen liitteessä IV. Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä tuomion antaneen tuomioistuimen on annettava todistus asianosaisen

pyynnöstä. Pyyntö voidaan tehdä heti menettelyn alussa, ja sitä varten on varattu tila vaatimuslomakkeen eli lomakkeen A osassa 9. Vaikka siitä ei erikseen asetuksessa säädetä, pyynnön voi tehdä myös milloin tahansa tuomion antamisen jälkeen. On suotavaa, että henkilö, joka hakee eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annettavan tuomion täytäntöönpanoa, ennakoisi tarvitsevansa todistuksen ja siksi pyytäisi sitä tuomioistuimelta mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tuomioistuimen on lisäksi täytettävä todistus huolellisesti, koska se on asiakirja, johon täytäntöönpano perustuu. On erityisen tärkeää, että todistuksessa on kaikki asiaankuuluvat tiedot, jotta varsinaisen täytäntöönpanon hoitavat virkamiehet ja muut, jotka täytäntöönpanoon mahdollisesti osallistuvat, kuten vaikkapa pankkitoimihenkilöt, jos täytäntöönpanoon liittyy pankkitili, voivat ymmärtää tuomion ehdot ja saavat tietää sen henkilön henkilötiedot, jota vastaan tuomio on annettu, samoin kuin maksettavaksi määrätty määrät. Tälle kaikelle on varattu tilaa lomakkeessa D.

8.3.2. Todistuksen kieli

Myös todistus on ehkä tarpeen kääntää täytäntöönpanevan jäsenvaltion asianmukaiselle kielelle. Jokainen jäsenvaltio on ilmoittanut, mitkä kielet ovat virallisten kielten lisäksi sallittuja täytäntöönpanon osalta (katso 21 a artikla). Tiedot löytyvät Euroopan oikeusportaalista. Katso myös tämän käsikirjan kohta 8.2.

8.4. Täytäntöönpanon epääminen ja täytäntöönpanon rajoittaminen

8.4.1. Täytäntöönpanon epääminen poikkeuksellisissa olosuhteissa

Asetuksen 22 artiklan mukaan täytäntöönpanevan jäsenvaltion tuomioistuimen on evättävä tuomion täytäntöönpano sillä perusteella, että tuomio on ristiriidassa jossakin jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa aiemmin annetun tuomion kanssa, jos

- aiempi tuomio on koskenut samaa asiaa ja on annettu samojen asianosaisten välillä ja se täyttää sen tunnustamiselle täytäntöönpanevasa jäsenvaltiossa asetetut edellytykset ja
- tähän ristiriitaan ei ole vedottu eikä siihen ole voitu vedota oikeudenkäynnissä siinä jäsenvaltiossa, jossa on annettu tuomio eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä.

8.4.2. Menettely täytäntöönpanon vastustamiseksi

Asetuksessa ei säädetä menettelystä, jolla tuomioistuimelta haetaan tuomion täytäntöönpanon epäämistä ristiriitaisuuden takia, vaan menettely on ratkaistava kyseisen jäsenvaltion oikeudenkäyntimenettelyä koskevan lainsäädännön mukaan. Vastaavasti asianomaisen jäsenvaltion tuomioistuimen on tavallisesti mahdollista evätä tai keskeyttää täytäntöönpano, jos ja siltä osin kuin eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annetussa tuomiossa maksettavaksi määrätty määrät on maksettu tai tuomio on muutoin täytetty.

8.4.3. Täytäntöönpanon keskeyttäminen tai rajoittaminen

Jos asianosainen on hakenut muutosta eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annettuun tuomioon tai jos tällainen muutoksenhaku⁽⁴⁴⁾ on edelleen mahdollinen tai jos asianosainen on esittänyt asetuksen mukaisesti tuomion uudelleen tutkimista koskevan pyynnön, täytäntöönpanevan jäsenvaltion tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen voi asetuksen 23 artiklan mukaan kyseisen asianosaisen hakemuksesta

⁽⁴⁴⁾ Sanalla "muutoksenhaku" tarkoitetaan tässä yhteydessä sekä tuomioon haettua muutosta, jos se on mahdollinen sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, missä tuomion antanut tuomioistuin sijaitsee, että asetuksen 22 artiklassa tarkoitettua ristiriitaisuuden perusteella tehtävää hakemusta tuomion täytäntöönpanon epäämiseksi. Koska 18 artiklan mukainen tuomion uudelleen tutkiminen mainitaan 23 artiklassa erikseen, sen ei voida katsoa sisältyvän 23 artiklassa tarkoitettuun "muutoksenhaun" käsitteeseen.

- rajoittaa täytäntöönpanomenettelyn turvaamistoimiin, kuten pankkitilin tai palkkasaatavien jäädyttämiseen
- asettaa täytäntöönpanon edellytykseksi määrittämänsä vakuuden asettamisen tai
- poikkeuksellisissa olosuhteissa keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn eli estää menettelyn jatkamisen määrääjäksi.

8.5. Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annetun tuomion täytäntöönpano

8.5.1. Täytäntöönpanovaiheet

Tuomion ja sitä koskevan todistuksen saaminen eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä on ensimmäinen askel kohti sen velvoitteen varsinaista täytäntöönpanoa, jota tuomio koskee. Kyseisen velvoitteen toteuttamisen varmistamiseksi tarvitaan lisävaiheita, joilla maksu tai suoritus varmistetaan, jos henkilö, jota vastaan tuomio on annettu, ei noudata tuomiota vapaaehtoisesti maksamalla määrätyn määrän tai jos hän muutoin jättää toimimatta tuomioistuimen määräämällä tavalla. Tällöin on välttämätöntä toteuttaa varsinaisia täytäntöönpanotoimenpiteitä.

8.5.2. Täytäntöönpanoviranomaiset ja -virastot

Tuomion täytäntöönpanon varmistamiseksi on otettava yhteys niihin viranomaisiin tai virastoihin täytäntöönpaneassa jäsenvaltiossa, jotka ovat toimivaltaisia toteuttamaan täytäntöönpanotoimenpiteet. Tämä voi tarkoittaa asiakirjojen ja ohjeiden lähettämistä tuomioistuimelle niissä jäsenvaltioissa, joissa täytäntöönpano on tuomioistuinten vastuulla, tai muussa tapauksessa suoraan täytäntöönpanijalle, jos tämä voi ottaa vastaan toimeksiantoja suoraan asiakkaalta, joka hakee tuomion täytäntöönpanoa. Täytäntöönpanijoiden yhteystiedot eri jäsenvaltioissa ja tuomioiden täytäntöönpanoa koskevat tiedot saa kansallisilta verkkosivustoilta sekä Euroopan oikeusportaalista.

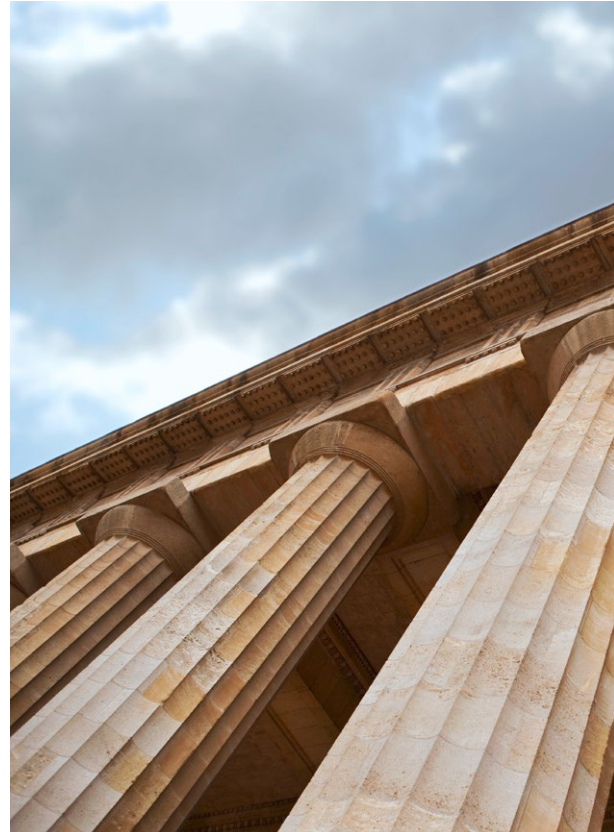
8.5.3. Kielikysymykset – käytännön vaikutukset täytäntöönpanoon

Tuomion täytäntöönpanoa hakevan asianosaisen olisi muistettava, että kielikysymys voi olla yhtä lailla käytännön sanelema kuin oikeudellinen vaatimus. Eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä koskevassa asetuksessa ja asiakirjojen tiedoksiantoja koskevassa asetuksessa annettuja asiaankuuluvia kielivaatimuksia sovelletaan, jos esimerkiksi tuomion täytäntöönpanoon sovellettavan kansallisen lain mukaan asiakirjat on annettava tiedoksi toisessa jäsenvaltiossa vastaajalle, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan. Lisäksi on muistettava, että tuomioistuinten, täytäntöönpanijoiden ja muiden täytäntöönpanoon osallistuvien on ymmärrettävä tuomion

ja todistuksen määräykset voidakseen panna tuomion tosiasiasa täytäntöön. Sama koskee täytäntöönpanoon kolmansina osapuolina osallistuvia, kuten henkilöitä pankeissa ja muita sen henkilön omaisuuden haltijoita, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan.

8.6. Tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen täytäntöönpano

Asetuksen 12 artiklan 3 kohdassa säädetään, että tuomioistuimen on pyrittävä sovintoratkaisuun asianosaisten välillä. Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen 23 a artiklan mukaan sovinto, joka hyväksytään tai tehdään tuomioistuimessa eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn aikana ja on täytäntöönpanokelpoinen jäsenvaltiossa, jossa menettely tapahtui, pitäisi tunnustaa ja panna täytäntöön muissa jäsenvaltioissa samoilla perusteilla kuin tuomio. Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annettujen tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevia edellä mainittuja säännöksiä sovelletaan *mutatis mutandis*.

9

LUKU YHDEKSÄN

Loppuhuomautuksia

9.1. Oikeudellinen edustus

9.1.1. Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä asianajajan käyttäminen ei ole välttämätöntä

Asetuksen 10 artiklassa ja johdanto-osan 15 kappaleessa todetaan, että asianajajan käyttö ei ole pakollista, joten sitä edellyttävää jäsenvaltion kansallista lakia ei sovelleta eurooppalaiseen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaan menettelyyn. Vastaavasti 21 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tehdään selväksi, että eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annetun tuomion täytäntöönpanoa varten asianosaiselta ei edellytetä valtuutettua edustajaa täytäntöönpanelessa jäsenvaltiossa. Tämä ei koske edustajia, jotka tosiasiaassa toteuttavat täytäntöönpanotoimet kyseisessä jäsenvaltiossa. Tällaisia ovat muun muassa *Huissiers de justice*, *Deurwaarders* ja *Messengers at Arms*. Oikeudellisen edustuksen käyttö ei ole pakollista, jotta riidanratkaisun kuluja voidaan vähentää.

9.1.2. Asianajajan käyttämisestä aiheutuvat kulut

Asianosaisen, joka harkitsee asianajajan valtuuttamista eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä käsiteltävää vaatimusta varten, olisi muistettava, että vaikka vaatimus johtaisi tuomioon, on olemassa vaara, että tuomioistuin ei määrää asianajajan käytöstä aiheutuvia kuluja toisen asianosaisen maksettavaksi. Tämä

johtuu siitä, että tuomioistuin ei asetuksen 16 artiklan mukaan pidä määrätä korvattavaksi kuluja, jotka ovat tarpeettomia tai suhteettomia vaatimukseen nähden. Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn päämäärät ja tavoitteet on esitetty asetuksen johdanto-osan 29 kappaleessa, ja niihin kuuluu myös yksinkertaistaminen ja kustannustehokkuus. Kappaleessa todetaan, että harkitessaan, mitkä kulut ovat kohtuullisia vaatimukseen nähden, tuomioistuin on otettava huomioon se seikka, että toinen asianosainen eli asianosainen, jonka eduksi tuomio on annettu, on käyttänyt edustajanaan asianajajaa.

9.2. Tiedottaminen ja avustaminen

9.2.1. Tiedottaminen – yleistä

Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetussa asetuksessa on useita säännöksiä, joiden mukaan jäsenvaltioiden on annettava tietoja eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn eri näkökohdista. Asetuksen 24 artiklassa jäsenvaltioita veloitetaan tekemään yhteistyötä – keskenään ja erityisesti Euroopan oikeudellisen verkoston välityksellä –, jotta suuri yleisö ja oikeusalan ammattilaiset saavat tietoa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta eurooppalaisesta menettelystä. Asetuksen 25 artiklan mukaan jäsenvaltioilla on erityinen velvoite antaa Euroopan komissiolle

tietoja seuraavista eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn näkökohdista:

- millä tuomioistuimilla on toimivalta antaa tuomio eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä
- toimitustavat, jotka jäsenvaltio hyväksyy vaatimuslomakkeen vastaanottamiseen eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä
- viranomaiset tai organisaatiot, jotka ovat toimivaltaisia antamaan 14 artiklan mukaista käytännön apua
- saatavilla olevat ja sallitut sähköiset tiedoksianto- ja viestintätavat 13 artiklan mukaisesti sekä henkilöt ja ammattiryhmien edustajat, joilla on mahdollisesti lakisääteinen velvoite hyväksyä sähköinen tiedoksianto tai viestintä
- eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn oikeudenkäyntikulut ja niiden laskentatapa sekä mahdolliset maksutavat 15 a artiklan mukaisesti
- onko tuomioon mahdollista hakea muutosta, ja jos on, mikä on muutoksenhauksen määräaika
- uudelleen tutkimisen pyyntömenettelyt 18 artiklan mukaisesti sekä uudelleen tutkimisen osalta toimivaltaiset tuomioistuimet
- kielit, joilla eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annettua tuomiota koskeva todistus hyväksytään 21 a artiklan 1 kohdan mukaisesti

- viranomaiset, joilla on toimivalta panna tuomio täytäntöön, sekä viranomaiset, joilla on 23 artiklan mukainen toimivalta
- jäsenvaltion viranomaiset, joilla on toimivalta panna tuomio täytäntöön, sekä viranomaiset, joilla on toimivalta keskeyttää täytäntöönpano tai rajoittaa sitä.

Ne ovat myös velvollisia ilmoittamaan tietojen mahdollisista muutoksista. Komission tehtävänä on saattaa kyseiset tiedot yleisön saataville. Tiedottaminen tapahtuu Euroopan oikeusportaalin kautta.

9.2.2. Asianosaisille tiedottaminen ja heille annettava apu

Eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä koskevien yleisten tietojen lisäksi yksittäisille asianosaisille on annettava apua ja tietoa menettelyn eri vaiheissa. Näitä ovat muun muassa seuraavat:

- Asetuksen 11 artiklan mukaan asianosaisille on annettava käytännön apua (katso käsikirjan kohta 3.1).
- Asetuksen 12 artiklan mukaan tuomioistuinten on tarvittaessa annettava asianosaisille tietoa menettelyllisistä kysymyksistä (katso käsikirjan kohta 5.6.2).

- Asetuksen 14 artiklan mukaan tuomioistuinten on ilmoitettava asianosaisille, mitä seurauksia on tuomioistuimen asettaman määräajan noudattamatta jättämisellä (katso käsikirjan kohdat 4.6, 5.2, 5.7 ja 6.2.2).

Lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että vaatimuslomake eli lomake A on saatavilla kaikissa tuomioistuimissa, joissa eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely voidaan aloittaa.

9.3. Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn uudelleentarkastelu

Asetuksen 28 artiklan mukaan asetusta tarkastellaan uudelleen viimeistään 15.7.2022. Komission kertomuksessa tarkastellaan eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn toimivuutta muun muassa seuraavasti: a) arvio siitä, onko 2 artiklan 1 kohdassa määritelty rahamääräinen yläraja – 5 000 euroa 15.7.2017 alkaen – sopiva, jotta kansalaisten sekä pienten ja keskisuurten yritysten oikeussuojan saatavuutta voidaan parantaa rajat ylittävissä asioissa, ja b) arvio siitä, pitääkö eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn soveltamisalaa laajentaa, erityisesti palkkavaatimuksia koskeviin asioihin, jotta työntekijöiden oikeussuojan saatavuutta voidaan parantaa rajat ylittävissä työsuhdetta koskevilla riita-asioissa.

Lähdeaineisto ja linkit

Euroopan oikeusportaaliin on koottu kaikki olennainen tieto eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä. Tiedottamisesta ovat vastuussa sekä jäsenvaltiot että Euroopan komissio.

A) Eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä käytettävät lomakkeet

https://e-justice.europa.eu/content_small_claims_forms-177-fi.do

B) Menettelyn käyttöä koskevat kansalliset tiedot, kuten toimivaltaiset tuomioistuimet ja muut 25 artiklan mukaiset tiedot

https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-fi.do

Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä 11 päivänä heinäkuuta 2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 861/2007, sellaisena kuin se on muutettuna 16 päivänä joulukuuta 2015 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/2421 eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun asetuksen (EY) N:o 861/2007 sekä eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta annetun asetuksen (EY) N:o 1896/2006 muuttamisesta.

PRINT	ISBN 978-92-76-08297-2	doi:10.2838/063032	DS-01-19-470-FI-C
PDF	ISBN 978-92-76-03899-3	doi:10.2838/698291	DS-03-19-355-FI-N

Euroopan unionin tekijänoikeuden piiriin kuulumattomien kuvien tai muun materiaalin käyttöön tai jäljentämiseen on pyydettävä lupa suoraan tekijänoikeuden haltijoilta.

Kansikuva: © Shutterstock

Muut kuvat: s. 6, 8, 16, 21, 29, 55, 59, 65 © Shutterstock / s. 15, 21, 52, 66 © Unsplash / s. 30, 37, 38, 41, 46, 51, 56, 60, 69 © Pexels

© Euroopan unioni, 2019

Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Lue lisää EU:n siviilioikeudesta Euroopan oikeusportaalista:
<https://e-justice.europa.eu/home.do?plang=fi&action=home>

Seuraa meitä

<https://www.facebook.com/EUJustice/>

https://twitter.com/EU_commission

Euroopan unionin
julkaisutoimisto

Euroopan oikeudellinen verkosto
(siviili- ja kauppaoikeus)

